

C

CABALA. Cabela vetus fuit tradita, qua a patribus accepta mysteria ore ad os per successionem tradebantur, vetus indubitata fuit, sed recentiorum Judæorum est fictitia, XIX, 185, 1. Cabalistæ quomodocumque sententias, syllabas et litteras singulas separatim expendunt, XIII, 74, 2. Cabela litterarum nominis Adam, 101, 1.

CADAVER. Cadaver per antiphrasim vocatur anima, II, 133, 1. Cadavera cur vocentur ruinae, XII, 824, 1, 2. Sunt coinquinata, tum naturaliter, tum legaliter, XII, 439, 1. Cadaveris tactus tangentem inquinabat olim, XII, 546, 2; XVIII, 406, 2. Cadaverum contactu contaminabantur tum templum, tum omnia loca sacra, XII, 824, 1; XIV, 344, 2. Cadavera Hebræi, Græci, Romani, et generatim veteres comburebant, additis aromatibus, et injectis armis, vestibus rebusque charissimis, XII, 247, 1; XIII, 600, 2. Hac de re diversa sapientium fuere sententiæ, XIII, *ibid.*; et 601, 1. Christiani cur ea sepeliunt in terra, *ibid.* Idem etiam fecerunt Judæi, *ibid.* Regum vero corpora etiam cremabant, *ibid.* Israelitæ etiam plebeiorum ossa cremabant, *ibid.* et 2. Cadavera olim extra urbes exportabantur et in agris sepeliebantur, ne eas contaminarent, XVII, 293, 2. Cadavera suspensorum ante solis occasum de cruce deponi debebant, XVI, 619, 1, 2. Sudario est involvendum, X, 279, 1. Cadaver hominis serpentes, bestias et vermes generat, IX, 311, 1. Cadavera a mari eiciuntur ad latus, X, 414, 1. Cadaver ligneum cur Egyptii in cocivium circumferrent, XVII, 292, 2. Cadavera peccati sunt typus, XIX, 441, 1.

CADES. Cades quis locus sit, an alius a Cadesbarne, II, 298, 1. In eo quæ contigerunt, 2. Unde dicitur, *ibid.* In eo moritur Maria soror Moysis, *ibid.* Cades desertum idem est quod Sin, palmis abundabat, IX, 635, 2.

CÆCILIA (S.). S. Cæcilia parva corpore extitit, XIV, 405, 2. Omnia mundi blandimenta Christi amore contempsit, XVI, 176, 1. Gaudia future vite proposuit presentibus, 582, 2. Sua oratione multa promeruit, 582, 1. Quam sollicitè cum angelo custode et Deo ambulavit, XIV, 135, 2. Fuit angelis familiaris, hinc puritatem et vitam angelicam didicit, XVIII, 168, 2. Evangelium semper gerebat in pectore, XVIII, 46, 1; XIX, 107, 2. Gilicio usa est, I, 342, 1. Fuit mulier diligens et corona viro suo, V, 349, 2. Novem ejus coronæ, *ibid.*, 2. Converterit sponsum suum Valerianum ejusque fratrem ad fidem, V, 534, 1; XI, 197, 1; 660, 2. In quo apertè sit imitata, IX, 333, 1. Valerianum sponsum Christo lucrata est per fragrantissimum castitatis odorem quem sensit in conclavi sponse, eumque una cum fratre fecit martyrem, XVIII, 304, 2; 306, 2; 318, 2; 429, 2; XIX, 205, 1. Quantum curam ga-

reret castitatis, XX, 178, 2. Eam cum suo sponso ad castitatem direxit angelus, IV, 347, 2. Cum eo in castitate vixit, XVIII, 301, 2. Quid responderit rogantibus cur atatem et vitam pro Christo profigerit, XX, 331, 2; XXI, 380, 2. Et ejusque sponso Valeriano coronas floreas et cælo attulit angelus, XXI, 115, 1. S. Cæcilia in igne illasa permansit, XIX, 421, 1. Ejus corpus diu post mortem integrum repperit, XI, 268, 2; XVIII, 301, 2. Et etiamnum integrum est, XI, 659, 1.

CÆCITAS CORPORALIS. Cæcitas corporalis dolor est assiduus, XV, 455, 2. Cæcitas a natiuitate ægro curatur, secus si accidentaria sit, XVI, 458, 1. Cæcitas corporalis patienter quomodo ferenda et parvi æstimanda, I, 277, 1, 2. Fuit a viris sanctis expellita et amata, IV, 274, 2; 275, 1, 2. Illa non turbavit Tobiam seniore, 276, 1, 2. Cæcitas bona et amatores, XII, 303, 1. Cæcorum laudantium Deus: exempla, IV, 274, 2; 275, 1. Cæci oculis videntur, XV, 250, 1. Cæcitas fuit curata naturaliter per fel in Tobia, IV, 303, 1, 2. Cæco ponere offendiculum quid sit tropologia, II, 418, 2. Cæci cur dicantur vincti, seu clausi, XVI, 102, 2.

Cæcos et claudos quare Jebuzai constituerint in arce Sion, et qui illi cæci et claudi, III, 449, 2. Occisi a Davide quia eum odiebant, 450, 1. Sunt figura scribarum et phariseorum, et infidelium, hæreticorum, et fidelium male viventium, *ibid.*, 1, 2. Cæcos duos an unum Christus veniens in Jericho curavit, XV, 454, 1. Et an is idem cum eo quem Lucas ab eo Jericho ingrediente curatum ait, *ibid.* Horum cæcorum allegoria et tropologia, *ibid.* Eorum importunus clamor, 452, 2. Sex cæcos curavit Christus, 455, 2.

Cæcus natus et a Christo curatus, quomodo vocatus sit, XVI, 458, 1. Cur ei cæcitas immissa, 2. Est illuminatus per sputum, 459, 2. Cur ad fontem Sicoe missus sit, 460, 2. In eo ablutus vidit, *ibid.* Ejus fides et obedientia, 462, 2. Unde scriverit nomen Christi esse Jesum, 463, 2. Cur ad phariseos sit adductus, *ibid.* Ejus parentes etiam examinantur, 463, 4. Quam caute ipse respondent phariseis, 2. Ejus constantia in tuendo suo curatore, 464, 1. Ejicitur domo et synagoga a phariseis, 463, 2. Sed benigne suscipitur a Christo, et in mente illuminatur, 464, 1; 458, 2; 465, 1. Ejus vita et mors, 465, 2.

CÆCITAS SPIRITUALIS. Cæcitas est peccatum, et poena et causa peccati, XI, 528, 1. *Quis cæcus nisi servus meus? Quis cæcus nisi qui recondatus est? Qui videt, multa nomine custodit?* Est ingens poena precedentis peccati, II, 502, 4. *Percutit te Dominus... ut palpes in meridie sicut palpares solet cæcus in tenebris*, XV, 321, 1.

Cæcitas mentis est non tantum simplex carentia lucis, sed et affectus pravus, quo quis illustrationes divinas libero repellit; est ea magnum peccatum, XVIII, 25, 1, 2. Est signum obstinatæ mentis, 190, 1, 2. *Dedit illis Deus... oculos ut non videant.* Cæcitas spiritualis est error in fide vel in moribus, XV, 251, 1; 454, 1; 455, 2. *Et ecce duo cæci sedentes secus viam... Dicunt illi: Domine, ut aperiantur oculi nostri.* Cæcitas mentis est quoddam peccatum profundum, sequitur ea ex consuetudine, V, 561, 2. *Impius, cum in profundum venerit peccatorum, contemnit.* Cæcitas duplex, XI, 182, 1. *Ecce cor populi hujus.* Causa ejus triplex, *ibid.* Cæcitas est caligo peccatorum, V, 418, 2. *Via impiorum tenebrosa, nesciunt ubi currunt.* Ejus curandæ ratio, XI, 182, 1.

CÆLIBATUS. Cælibatus commendatur exemplo Judith, IV, 355, 2. Non damnatur ab Apostolo, XIX, 225, 1. *Discedent quidam a fide attendentes... doctrinis demoniorum... prohibentium nubere.* Cælibes Apostolus non hortatur ad conjugium, XVIII, 300, 2. *Propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat.* Cælibatus prestat rixoso conjugio, VI, 104, 2. *Melius est sedere in angulo domatis, quam cum muliere litigiosa in domo communi.* Cælibatus sacerdotum a Siracide non reprobat, X, 245, 1. *Quis credit ei qui non habet nidum et deflectens utiqueque obscuraverit, quasi succinctus latro exiliens de civitate in civitatem.*

Cælibatus in cuiusque est potestate, si Dei gratia cooperari velit, XVIII, 303, 2. *Unusquisque proprium donum habet a Deo*, 311, 2. *De virginibus præcepit Dominum non habeo, consilium autem do.* Cælibatus est homini possibilis, qua ratione, XV, 422, 2. *Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est.* Item facilis, *ibid.* et seq. Non præcipitur, 424, 1.

Cælibatus colentibus et religiosis promittitur nomen gloriosius et diuturnius quam ex filiis habere possent, XI, 658, 1, 2. *Hæc dicit Dominus unuchs: Qui custodierint sabbata mea, dabo eis... nomen melius a filiis et filiabus, nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit.* Perenne in Ecclesia nomen habent, *ibid.* Eorum proles spirituales que, *ibid.* Cælibatus fructus et commoda, XVIII, 314, 2. *Si nuperit virgo, non peccavit, tribulationem tamen carnis habebunt hujusmodi.* Est aptus ad omnem scientiam acquirendam, 320, 1, 2. *Porro hoc ad utilitatem vestram dico, non ut laqueum vobis injiciam, sed ad id... quod facultatem præbeat sine impedimento Dominum observandi.* Cælibes despondent sibi sapientiam, X, 245, 1. Cælibes quasi dicitur coelites, *ibid.* Cælibatus in Ecclesia primitivus plurimus, VII, 484, 2. *Oleus effusus nomen tuum, ideo adolescentula dilexerunt te.* Magna cælibum in Ecclesia multitudo est, XVIII, 225, 2.

CÆREMONIÆ. Cæremoniæ exteriores sunt folia

conferentia salutarem instructionem et medicinam, XII, 853, 2. Cæremonia ecclesiasticæ in administratione sacramentorum stabiliantur, XVI, 362, 1. Cæremonia non sunt res otiosæ, 633, 2. Cæremonia et sacramenta quibus Ecclesia catholica decoratur, sunt velut folia arborum vite, XXI, 408, 1.

Cæremonia quænam in deserto Hebræi servaverit, scilicet expiationes et sabbatum, II, 136, 1, 2. Cæremonia quædam in fœdere legali sciendocum habet Paulus, quæ Moyses omisit in Exodo, XIX, 443, 1. Cæremonia præcepta sunt externa, non in se, sed in rebus Novi Testamenti quas adumbrabant, IX, 482, 1. Cæremonia Judæorum dici possunt servitus et militia, XI, 489, 1, 2. Cæremonia legales umbras sunt futurorum per Christum, XIX, 92, 1. Cæremonia veteris legis finem in Christo acceperunt, hoc donat veli templi scissio, XV, 633, 2. Cur non statim a morte Christi abrogatæ sint, XVIII, 230, 2. Eæ desiere, non lex moralis, aut naturalis Decalogi, 332, 1.

CÆSAR. Cæsaris ætymon quod sit, XV, 478, 2; XVII, 411, 2. Cæsar erat nomen commune imperatorum Romanorum, IV, 214, 1. Cæsares unde dicitur, XVII, 411, 2. Primus dicitur Cæsar est avus Julii Cæsaris, *ibid.* Julius Cæsar prodigium nature, 412, 1. Cæsar undenam Africa se potiturum sit omnatus, XII, 667, 1. Illius erga Catois liberos humanitas, 689, 1. Ejus victoria variæ, celeritas, triumphus primus Romanorum fuit monarchia, XVII, 412, 1. Julii Cæsaris occidendi præsignium, V, 123, 2. Cæsares rempublicam Romanam perdidit, VI, 474, 1.

CÆSAREIA. Cæsarea Palestinae quæ sit urbs, diversa est a Cæsarea Philippi, XVII, 206, 2. Cæsarea Philippi est eadem cum Dan et Paneas, XV, 248, 1 et 2. In Cæsarea Palestinae quæ memoria digna contigerint, XVII, 206, 2. Erat sedes Præsidis Judææ, 379, 1; 402, 2; 411, 2. Erat ampla civitas, tacta est deinde Ecclesiastica Palestinae metropolis, XVII, 229, 1.

CÆSARIES (Vide CAPILLI, COMA).

CAIANI. Caiani heretici asservere homines angelis creatos, XIX, 293, 1. Confluxerunt libri qui inscribitur *Pauli recedat*, XVIII, 502, 1.

CAIN. Cain quodam genitus est ubi, I, 113, 1. Interpretatio est etymon nominis ejus, XX, 573, 1. An derivari possit a kana, id est zelari, 173, 2; 670, 2. Non obtulit Deo terræ fructuum primitias, I, 114, 2. Una cum dono cor suum Deo non dedit, VI, 201, 2. Ex odio et invidia fratrem occidit, XX, 373, 1, 2. Quo anno occidit Abenem, I, 113, 1. Ira Caii duos perdidit, VIII, 500, 2. Noluit sapsunt accusare, et ideo permissus diabolo, V, 578, 1, 2. Cain impotentis, VIII, 500, 2. Ejus desperatio et in penis obduratio, I, 119, 2; XX, 671, 1. Ejus pavor et mala conscientia, I, 120, 1. Signum ejus fuit tremor corporis, I, 120, 2; VI, 38, 2. Ejus sex poenæ, I, 121, 4. Septem ejus peccata

423. 1. Cain orbem perdidit diluvio, I, 121, 2; VIII, 500, 2; 502, 1. Cainus a Lamech in venatione casu occisus, VIII, 501, 1.

Cain prima mundi etate cum suis et gigantibus opus afflixit, XIX, 463, 2; XXI, 317, 1. Quid significet mystice, I, 113, 2. Est typos haereticorum, XX, 670, 2. Fuit haeresiarcha primus, 671, 1. Ei comparatur Julianus Apostata, I, 115, 2.

CAINAN Cainan an in chronologia interjiciendus post Arphaxad: respondetur negative; Septuaginta qui eum interjiciunt, hoc loco corrupti sunt, I, 477, 4 et seq. Interjicitur in S. Luca, quia textus ejus a quodam scolo corruptus, 178, 1. Evincitur id varis rationibus, *ibid.* et seq. An sit in Christi genealogia inserendus, necne? inserendum censet jam auctor, etsi alias negavit, XVI, 98, 2 et seq.

CAIPHAS. Caiphas quod habeat etymon, XVI, 499, 1. Fuit pontifex toto triennio gubernationis Pilati, 608, 1. Ejus impius de Christo necando iudicium, quo hominem mori expediret, ne tota gens pereat, 499, 2 et seq. An in eo fuerit propheta, 500, 1. Vere non prophetauit, etsi Spiritus sanctus id per os ejus insinuarit, XV, 24, 2. Non erravit in eo contra fidem, sed contra justitiam et pietatem, XVI, 500, 2. Ad ejus domum primum ductus est Christus, quod in ea convenissent scribae, XV, 582, 1. Ejus domum Judas non videtur ingressus, XVI, 608, 1. Cur auditus testibus surgeret, XV, 584, 2. Adjurat Christum ut dicat an ipse sit Dei Filius, 2. Cur et quomodo vestes suas videtur, alias id et erat illicitum, 585, 2. Blasphemiam crimen Christo imputat, 586, 1. Non iudicem agit, sed accusatorem, *ibid.* Mane convocatum concilium ad Christum damnandum, 587, 1; 595, 1. Caiphas mortem manu propria sibi conscivit, XVII, 2, 1; 126, 1.

CAIUS. Caius qui cui scribit S. Joannes tertiam epistolam, XX, 639, 1. An fuerit Hispanus et Mediolanensium episcopus, *ibid.*, 2. Caius iste videtur fuisse hospes S. Pauli Corinthius, 640, 1. An idem fuerit cum illo Caio ad quem extant S. Dionysii Areopagite quatuor epistolae, *ibid.* Caius hospes Apostoli, et convenientium Christianorum, commendatur ab hospitalitate et misericordia, XVIII, 244, 1.

CAIUS CALIGULA. Caius imperator unde dicitur Caligula, XVII, 264, 1. Caligulae imperatoris insipientia, IX, 402, 1; XII, 39, 1. Voluit arroganter colli ut Deus, V, 373, 1; XI, 289, 2; XVII, 263, 1. Adulatori Vitellio quam stolidè auscultavit, XII, 595, 2. Ejus saeva vox, 462, 2. Ejus vestes gemmatæ erant, IX, 440, 2. Inter auri acervos volutabatur, XIII, 334, 1. Ejus insaniam in fabricando, XII, 472, 2. Ejus crudelitatem et immanitatem, XIII, 540, 2; XXI, 35, 1, 2. Jovem ad duellum provocavit, XIII, 573, 1, 2. Quam in nobilibus Romanis injuriosus fuerit, XIV, 406, 1. Judæos persecutus est, et cur, XVII, 2, 1. Ob sævitiam exosus factus omnibus, cæsus

est, VI, 477, 2; XVII, 3, 1. Ejus impediendum an per equum album significetur, XXI, 437, 2.

CAJETANUS. Cardinalis Cajetanus libere verba textus aliquando contorquet, XVII, 474, 2. Ejus error circa motus concupiscentiæ primos, XX, 87, 2. Ejus sententia de duobus filiis reflat, IV, 169, 2. Ejus sententia de mendis scripturarum rejicitur, III, 521, 2. Ejus error de celo ætæpyreo, XVIII, 500, 2.

CALAMITAS. Calamitates sunt justis merita, impiis supplicia, V, 503, 2. Calamitas est viciosa concupiscentiæ, XX, 63, 1. Eas adauget prior felicitas, V, 139, 2. Calamitates a peccatis causantur, *Job*, 129, 1. Pietas sunt calamitates lujus vite respectu futurorum, *Job*, 676, 1. Calamitas opportuna est ad audiendum verbum Dei, XIV, 361, 2. Calamitas publica per jejunium avortitur, 439, 2. Calamitosum est fuisse felicem, *Job*, 563, 1. In calamitate publica publice orandum ac penitentium, IV, 324, 1. Ob calamitates olim totus populus pervergebant in templo, 328, 2. Diversa signa varia in calamitate fieri solita, 397, 1.

CALAMUS. Calamus quam mensura sit, XXI, 375, 2 et seq. Captivum etiam pro virga mensura, XII, 784, 1, 2. Quot esset cubitorum, XXI, 221, 2. Non est mensura hominis, *ibid.* Cur esse similibus virgæ, *ibid.* Calamus mensuræ dicitur calamus maximus, qui sex cubitos habet, XII, 818, 1. Calamus quem habebat angelus in manu, quot contineret cubitos sacros, quot vero communes, 784, 2. Calamus mensurios mystice sunt Dei judicia: calamus sacer continet sex cubitos, novem pedes, duos passus, excepto pede, 784, 2, 855, 2; 861, 2.

CALANUS idem est quod arundo et culmus herba, XV, 630, 1. Et hic fuisse videtur, quo Christo porrectum in cruce acetum, *ibid.* Calanus quassatus non contringendus, *Job*, 312, 1. Calamus est symbolum assentatorum, *Job*, 763, 2.

Calamus aromaticus quid sit, I, 715, 2; XI, 536, 2; XII, 62, 1. Non est cinnamomum, XII, 760, 1.

CALCEUS. Calcei Palestinorum superne palabant, X, 479, 1. Calcei militares sunt oereæ, XVIII, 680, 1. Calcei crepitantes carpuntur, XI, 139, 1. Calceus clavus capitatus inter pectus gestandi mos, *ibid.* Calcei inmissione olim capiebatur possessio, XIII, 543, 2.

Calceus typos peccati, VIII, 104, 2. Calceus signum est libertatis, possessionis luxurie, constantiæ, XII, 609, 1. Calceus quem æmnes solvere se indignum reputat, denotat humanitatem Christi, XV, 104, 2. Calceamenta quid denotent in parabola prodigi, XVI, 211, 2. Calceamenta cur prohibita Apostolis, XV, 263, 1. Eorum tropologia, *ibid.* Calceorum depositio quid symbolicè et tropologicè significet, I, 435, 1. Calceus quatuor rerum est symbolum, XVIII, 679, 2 et seq. Calceus hyacinthinus Ecclesiæ symbolum est triplicium

ornamentorum et virtutum ejus, 681, 1. Cur ei datus talis, XIX, 55, 1. Calcei militis christiani qui sint, *ibid.* et seq. Calceos albos induebant olim baptizati cur, XX, 300, 1.

CALCULUS. Calculi olim sortes jaciebantur, V, 517, 2. Calculus in uram jactis iudicæ ferbant sententias condemnationis vel abolitionis, VI, 66, 2; XII, 387, 2. An calculi numerarii intelligantur per acervos lapidum, VI, 304, 2; 305, 2. Calculus quo Isaias mundatus, quis et quid fuerit, XI, 477, 2. Fuit symbolum penitentiae, gratiæ Spiritus sancti et prophetiæ, *ibid.*, 1, 2. Amoris et zeli, 479, 1.

Calculus candidus quis vincenti promittatur, XXI, 55, 1. Quis proprie sit calculus, *ibid.*, 2. Calculus candidus quatuor res prisca denotabat, *ibid.*

CALEB. Caleb fuit legatus fidelis a Moyse missus, VI, 269, 2. Caleb fortiter rebellionem totius populi superavit, X, 473, 1; 474, 1. Eius constantia, laus et premium, II, 260, 2. Quot annorum fuerit, dum Hebræi fuerunt numerati ante ingressum in terram promissionis, 347, 2. Caleb ex Ephraim uxore primogenitum habuit Bethlehem, XIV, 408, 1. Calcei senectus premium virtutis, III, 77, 1. Eius pietas, 78, 2. Eius robor in senio, X, 474, 1, 2. Sepultus est in Hebron: quid nominis ejus etymon significet *ibid.*

CALENDE. Calendæ vade dicte, III, 391, 2; IV, 415, 2. Calendæ quid apud Hebræos fuerint, II, 354, 2. Non erant proprie festum, sed calebros clangore et victimis, *ibid.* Unde eæ Romanis dicte et calendaria, 355, 2.

CALIDA. Calida vitæ revocant et conservant, VI, 338, 2. Cur dein fiant frigidissima, 512, 2. Calida potus ad quid conducatur, XXI, 83, 1. Calidi, frigidi, tepidi qualem spiritualiter sint, 80, 1, 2.

CALIGO. Caligo quod habeat etymon, X, 495, 2. Cur Deus in ea dicatur habitare, IX, 53, 2. Caligo divina volut nubes est, in qua quasi in throno residet Deus, 623, 2. Caligo representat gloriam Domini, XII, 875, 1. Caligo Ophel symbolicè significat celsitudinem et caliginem Dei, XIV, 99, 1.

CALIGULA (Vide CAIUS CALIGULA).

CALIX. Calix idem atque hereditas, portio et pars, *Psal.* I, 61, 2. Calix significat sortem ejusque letam vel tristem, XI, 611, 1, 2. Calix sortis adversæ vel prosperæ per metaphoram, unde in Scriptura ortum habuerit, X, 142, 1. Calix est justæ mensura vindictæ Dei, et unde sic dicitur, XII, 195, 4. Calix vocatur mensura pænæ a Deo commensata serti, 671, 1, 2. Calix aureus aliquando supplicium, aliquando splendorem et luxum significat, XXI, 313, 2. Calix aureus Babylonis significat ejus opes, luxum et idololatram, XIII, 22, 2. Calix volutatus in calicem felis transit, XIV, 14, 1. Calix tremoris quis et unde dicitur, XI, 641, 2. Calix vini meri quid sit, X, 7.

In calice eucharistico aqua est vino miscenda, V, 252, 1. Calix laicis dari non debet, XVI, 404, 1. Nec his præceptum est, *ibid.*, 2.

Calix benedictionis quis sit, XVIII, 344, 2. Quis calix dæmoniorum, 347, 1, 2. Calix sanguinis non est typos sanguinis Christi, ut dicunt hæretici, 345, 1. Tropologicè martyrium dicitur calix, 443, 2.

CALLIONYMUS PISCIS. Callionymi piscis descriptio, IV, 292, 1. Abundat fello quod valet ad albugines ex oculis extergendas, alioque nomine vocatur uranoscopos, *ibid.* Est vorax et stolidus, *ibid.* An cor ipsius fugat dæmones, et qua vi, *ibid.*, 2.

CALOR. Calor naturalis quomodo in homina agit, I, 87, 2. Calor causa agilitatis, magnanimitatis, fervoris, V, 567, 2. Hic si intermittitur, ortur torpor, VI, 512, 2. Calor subitus vincit teporem, XVIII, 401, 1. Calor quid conferat ad aliquid componendum et concipiendum, XIII, 247, 1, 2.

CALUMNIA. *Calumnia quid proprie sit*, VII, 162, 1. *Verti me ad alia, et vidi calumnias quas sub sole geruntur*, Calumnia Hebræis est oppressio a quocumque vin aut injuriam faciente, XIII, 357, 2; *Calumniam palens est Ephraim*. Est stuprum innocentie, IX, 346, 2. *Concupiscentia spadiis devirgabit juveniculum: sic qui facit per vim iudicium iniquum*. Calumniorum lingua armata, *Job*, 144, 1, 2. *Salmum faciet egenum a gloria linguæ eorum*. Calumniantium mores et arma, *Job*, 412, 2. *Quare persequimini me sicut Deus, et carnibus meis saturamini?* Calumnie causa est invidia, VII, 169, 1, 2. *Rursus contemplantur sum omnes labores hominum, et industrias animadeverti patere invidia proximi*.

Calumnia quantum malum sit, *Job*, 143, 2. *A flagello linguæ abscondetur, et non timebis calumnialem quem venerit*. Calumnia quam sit detestabilis, II, 121, 1. *Non eris criminator, nec susurro*. Varia de calumnia apophthegmata, *ibid.* Calumnia morte et inferno peior est, X, 58, 1. *Deus est qui lectus est a lingua nequam... Mors illius, mors nequissima, et utilis potius infernis quam illa*. Calumniator perinde facit ac si proximum gladio confoderet, V, 363, 2. *Est qui promittit, et quasi gladio pungitur conscientia*. Calumnia mendax imprimis timenda est, X, 6, 1. *A tribus timet cor meum, et in quarto facies mee metuit*. Delaturam civitatis, et collectionem populi, calumniam mendacem, Calumniam mendacem excoravit justus, V, 377, 2. *Verum mendax justus delabitur*.

Calumnia effectus, VII, 162, 1. Calumnia conturbat sapienter, 243, 1. *Calumnia conturbat sapientem et perdat robur carnis illius*. Quæ ejus rei causa, *ibid.* Calumnia uxoris turbavit Tobiam seniores, IV, 277, 2. Et ancilla Saram filiam Regidis, ac S. Monica, 280, 1, 2. Calumniator insipiens est, siliquæ malum erant, V, 205, 1. *Qui profert contumeliam insipientis est*,

Sibi affert mortem, vitam vero calumniam aequo animo patienti, V, 584, 1: *Mors et vita in manu linguae*. Dat saepe calumniam suae pennis, VI, 10, 2: *Falsus testis non erit impunitus, et qui loquitur mendacia peribit*. Calumnia redit in calumniantem, et quid operetur in calumniato, III, 500, 2; X, 42, 1: *Qui fovem fudit, incidet in eam*.

¶ *Quomodo toleranda, superanda et refellenda sit calumnia*. Calumniarum et persecutionum morbo quo medicina faciendi, Psalm. I, 231, 2: *Revela Domino viam tuam et spera in eo, et ipse faciet*. Vis et vox calumniae in sensu patientis consistit VII, 219, 1. Quomodo refelli debeat, 248, 2. Quomodo in calumnia considerandum quid intendat Deus, III, 104, 1. Et in memoriam revocanda propria peccata, *ibid.*, 2: *Dimittite eum, ut maledicat; Dominus enim praecepit ei ut malediceret David*. Calumnia magnanimitate superanda, Job, 146, 1. Calumniae maledicentium parvi faciendi, XX, 644, 2: *Commonebo ejus opera, quasi fecit, verbis malignis garrrens in nos*. Calumniam remittit sancta vita, 332, 1, 2: *Conscientiam habentes bonam, ut in eo quod detraxerunt vobis confundatur*. Calumnias dulcorat Dei solatium, VII, 249, 2. Eam patientes fortiter, mirifice a Deo illuminantur et consolantur, X, 4, 2. Calumnias aequo animo ferre docet nos Christus, XV, 586, 2.

Calumniatoribus non facile credant principes, III, 500, 2. Calumnia non est iteranda, IX, 531, 2: *Ne tires verbum nequam et durum*.

CALVARIA MONS. Calvaria est cranium hominis carne nudum, XV, 615, 1. Calvariae mons unde ita dictus sit, *ibid.* Calvariae mons videtur quasi idem cum monte Moria, 615, 21; XIV, 444, 1. Calvariae mons et mons Sion sunt quasi duo ejusdem montis jugi, VIII, 57, 2. Olim erat extra Jerusalem ad oceanum, jam intra urbem est, XII, 243, 2; XIV, 528, 4, 2. Is terrae motu fuit discissus, moriente Christo, XV, 634, 2. Juxta eum Titus urbem obsedit, XIV, 529, 1. In eo olim templum ab Helena extractum, XII, 243, 2. Calvariae montis elogium, I, 126, 1. In eo sepultum esse Adarum cranium est communia Patrum opinio, *ibid.*, 655, 2.

CALVINUS. Calvinus fuit stigmatizatus propter Sodomitiam, XIX, 223, 2. Daemonem paremum et familiarum se habere fatetur, XIX, 223, 1; XX, 482, 2. Ejus Deus est Satanas, XX, 464, 1 et seqq. Ejus superbia, qua se saepe omnes Christo praefert, XIX, 395, 2. Dixit se esse lapidem reprobum factum in caput angeli, XV, 471, 2. Ejus imperitia ostenditur, XI, 320, 1. Ejus plaecita merse sunt insanie, XIII, 562, 2. Ejus impostura in mortuo ad vitam excitando, XI, 45, 1. Miraculum facere volens, e vivo fecit mortuum, XV, 214, 2; XX, 126, 2. Quas turbas et rebelliones in Gallia excitavit, XX, 450, 2. Calvinum quomodo traducant alii haeretici, XX, 453, 2 et seqq. Quomodo sit Antichristus, XVI, 312, 2. Ut blasphemus justo Dei judicio a pediculis consumptus, ejus mors fa-

relis, II, 322, 1; XI, 768, 2; XII, 591, 2; XVII, 271, 2; XX, 344, 1; 437, 1; XXI, 342, 1.

Calvini impia dogmata, et quae ex iis secuta sint mala, XV, 211, 2. In plurimis Paulo et Augustino maligne est abusus, XVIII, 5, 1.

¶ *Circa Deum*. Manicheos impietate superat dum Deum facit autorem peccati et erroris, IX, 446, 2; XVII, 94, 2; XVIII, 167, 1; XX, 51, 1; 261, 1. Quomodo docet Deum creasse impios ut damnaret, XX, 432, 1. Rejecit in Deum omnia hominum opera tam mala quam bona, VI, 3, 1. Quid de praesentia et praedestinatione Dei censeat, XVII, 96, 2. Unde dogma suum de praedestinatione et reprobatione hauserit, XVIII, 166, 2. Ejus fatum, *ibid.* Ejus blasphemiam et impia opinio de Deo impiis obdurante, I, 488, 4 et seqq.; III, 68, 2; XVIII, 25, 2; 168, 1. Exploquitur dum Deum excacare docet, XI, 238, 1. Ejus error blasphemus de Deo vitium non imputante ad culpam, III, 43, 1. Atheismo viam sternit, XVII, 99, 1. Ejus atheismus, XI, 452, 1.

¶ *Circa Trinitatem*. Nomen S. Trinitatis exorsum habet, XX, 263, 2. Deum trinum blasphematur, 444, 1. Ariarizatur, XX, 263, 2; XI, 472, 2.

¶ *Circa Christum*. Admitit Christo infantem usum rationis, XI, 204, 1, 2. Ejus blasphemiam dicentis Christum fuisse vere peccatorem, XX, 304, 2. Ejus blasphemiam de Christi responso ad juvenem, XV, 427, 1. Ejus argumenta negantis veritatem corporis Christi dissolvuntur, 554, 2. Saepe judicatur et Judaeis faret, XI, 635, 2. Judaeorum passum patrum agitur, XII, 231, 1. Ejus blasphemiam circa clamores et orationes Christi, XIX, 394, 2. Est blasphemus dum ait Christum sensit dolore et desperatione inferni, XI, 631, 1. Ejus blasphemiam in Christum agonizantem, XV, 569, 1; 570, 1. Impie ait eum in cruce desperasse, 628, 1. Negat Christum personaliter ad inferos descendisse, XVIII, 627, 1; XX, 335, 2. Ejus effugium negantis Christum, clauso sepulchro, resurrexisset, XV, 648, 1. Negat Christum ex oculis discipulorum evanuisse, XVI, 279, 1. Negat Christum ad apostolos januis clausis ingressum fuisse, 630, 1. Christi exaltationem per crucem interpretatur eius Evangelii praedicationem, 344, 2.

¶ *Circa B. Virginem*. Negat beatam Virginem in partu fuisse virginem, XI, 194, 1, 2. Eam dicit incredulam fuisse ad verba angeli, XVI, 21, 1. Et saltem Joannis ad ejus adventum fuisse naturalem, 29, 1.

¶ *Circa Ecclesiam*. Ejus impius paralogismus de Ecclesia, XVII, 29, 3. 1. Idem de Romana Ecclesia excidit, XI, 404, 2; 405, 1. Negat Ecclesiam esse firmamentum veritatis, atque eam errare posse, XIX, 219, 2. Docuit in Ecclesia nullos esse malos, 293, 2. Contra cardinales et episcopos sanio est, XI, 116, 1. Originem et continuationem fidei suae ostendere non potest, XVIII, 185, 2.

¶ *Circa Scripturae interpretationem*. In M. 380 est injurius, I, 475, 2. Ejus temeraria opinio de

magis Egypti, I, 509, 1. Dicit Deum magis Pharaonis esse cooperatum, 491, 1. Docet illos omnia quae fecerat Moyses, pariter effecisse, sed falso dicit, 509, 1. Inapte blasphematur, dum Daniels abstinentiam ridet, XIII, 12, 1. In eum est injurius, 34, 2. Abstinentiam Rechabitarum carpit, 251, 2. Ejus inepta expositio de ea maledictione qua Jeremias maledixit diei natalitatis suae, 161, 2. Ejus blasphemiam in Habacuc prophetam, XIV, 313, 2. Est injurius in habierem hemorrhoidisam, XV, 635, 2. Cum Juda Magdalene factum improbat, 546, 1. Ejus error circa possessionem bonorum primorum christianorum, XVII, 133, 2. Est in S. Philippum injurius, XVI, 332, 2. Ejus sententia de epistola ad Hebraeos rejicitur, XIX, 347, 1; 443, 2; 444, 2.

¶ *Circa hominem*. Ejus error circa libitum hominis arbitrium, XVIII, 124, 2; XIX, 427, 1. Admitit homini liberum arbitrium, XVI, 435, 2. Item circa efficaciam Dei vocationem, XVIII, 250, 1. Duplicem commissit error hominem, 124, 2. Negat homini cultibet angelum datum, 268, 2. Docet neminem in hac vita vere esse justum, VI, 56, 1. Ejus paralogismus, dum probare tentat omnia opera infidelium et impiorum esse peccata, XIV, 345, 1. Ejus blasphemiam de iniquatione omnium operum nostrorum quantumlibet Sanctorum, XI, 435, 2. Censet motus rationem praevientes esse peccaminosus, XVIII, 119, 2. Negat meritum pii operis, 58, 1. 2. Quomodo opera ad salutem requiri doceat, XX, 123, 1. Negat Dei mandata posse servari, XIX, 211, 2. Ejus de hoc capite tria blasphemiam axiomata, XVIII, 61, 1. Ait Decalogi observationem minime esse necessariam, 532, 2. Ejus error circa animam et vita abeuntem, VII, 458, 2.

¶ *Circa sacramenta*. Sacramenta catholicorum suggillans reprobandatur, XI, 479, 2. Baptismo admittit vim justificandi, et simul ejus necessitatem, XVI, 339, 1. Putat filios fidelium immunes esse a peccato originali, IX, 72, 1. Negat proinde infantibus fidelium esse necessarium baptismum, XVIII, 192, 2; 307, 2. Item negat Eucharistiae mysterium, XI, 194, 1. 2. Ejus argumentum contra Missam enervatur, XIX, 457, 2. Negat in lege nova esse proprie dictum sacerdotium et sacerdotes, XI, 719, 2. Docet vetera sacrificia aequo justificasse ac nova, II, 7, 2. Negat potestatem absolventi datam esse Apostolis, XVI, 622, 1. Opera satisfactoria elidit, II, 36, 2.

¶ *Circa vota*. Vota monastica suggillat, XI, 321, 1. Ait licere promittere continentiam Ecclesiae, saltem tacite et indirecte, ergo et directe, XIX, 243, 1, 2.

¶ *Circa imagines*. In sacras imagines injurius est, II, 410, 4; 411, 4; 2. Ejus error circa adorationem imaginum, ejusque refutatio, VIII, 554, 2. Quomodo nesciens imagines veneretur, XVIII, 368, 1.

¶ *Circa infernum*. Qualem infernum fingat et asserat, IX, 234, 1; XXI, 202, 2. Qua poena dau-

gnatis in inferno torqueri assorat, XI, 423, 2. Negat infernum ignem, XX, 461, 1. Negat sine principi demum Luciferi nomen imponi posse, XI, 287, 1.

¶ *Circa animas justorum post mortem*. Censet animas justorum dormire usque ad diem judicii, IX, 358, 1. 2. Censet animas sanctorum non videre Deum ante diem judicii, XIX, 491, 1. Negat libum patrum, XIV, 461, 1.

CALVINISMUS. Calvinismus in publicum civitatum et provinciarum grassatur incendium, XIII, 445, 2.

CALVINISTAE. Calvinistae simiae sunt pseudo-apostolorum Corinthiorum, XVIII, 494, 1. Donatistis deterioribus sunt, quod altaria sacra deiciant, XIX, 349, 2. Sunt paganis et Turcis deterioribus, XX, 461, 1, 2. Eos diem agitur et impellit ut sua organa, *ibid.* Falsum Deum adorant, quo sensu, XVI, 361, 1. Dicunt Eucharistiam esse panem mysticum, non verum corpus Christi, XVI, 401, 1 et seqq.; 411, 1 et seqq. Haec verba: *Hoc est corpus meum*, ad figuram significantem detorqueant, et quae hinc inconvenientia sequantur, XVIII, 5, 2. Calvinistae censent Ellum, quem in fine saeculi venturi praedixit Malachias, esse Joannem Baptistam, XV, 391, 1. Cur recipiant Apocalypsin, cum Calvinus eam rejicit, XXI, 5, 1. Mensae benedictos plebs eo contegunt, quasi sacro orantes, XV, 184, 2. Peccantes suos publice in Ecclesia infamantes, graviter contra charitatem peccant, 409, 2. Calvinistarum fraus et techna, XII, 590, 2. Eorum barbara crudelitas et sanguinaria inhumanitas, XIII, 458, 1; XX, 671, 1.

CALVITIES, CALVUS. Calvities capitis deformitas, IV, 101, 2. Libido ejus causa, 11, 1. Calvitium in usu apud veteres in luctu, XI, 298, 2; XII, 554, 1. Erat Judaeis signum maximi luctus et lugentium, XIII, 629, 1; XIV, 78, 2. Calvitium est proprie capitis, XIV, 79, 1, 2. Calvities honorabilis est, IX, 673, 2. Calvitium urbis quod dicitur, XII, 295, 1.

CAMBYSES. Cambyses Cyri filius chaldaice vocabatur Assuerus, persiae vero Artaxarxes, IV, 214, 2. Patre apud Lydos et Massagetis occupato, domi imperii praeratur, *ibid.* Fabricam templi a patri permissam impedit, *ibid.* Cambyses et magi Persarum reges templi restorationem impedire volentes, monti magno comparantur, XIV, 401, 1. Cambyses quando vastavit Aegyptum, XII, 716, 2; 718, 1, 2. Cambyses Amasis regis Aegypti jam defuncti cadaver effodi et flagris caedi jussit, XIII, 549, 2. Fuit Judaeorum hostis et pernicia, quomodo a Deo punitus, IV, 214, 2. Montis a Prexaspene et charissimis ut parcius hiberet, quam ingratus fuerit monti, II, 315, 2. IV, 381, 1.

CAMELUS. Camelus natura et eiyum, XI, 703, 1. Est stolidum animal, unde dicitur, IX, 389, 4. Est tamen mansuetum, *ibid.* Quod mystice designat, XI, 703, 1. Significat tropologiae superbi-

U. 63. 1. Mercibus onustus symbolum est divitis et divitiarum, VI, 186, 2.

Camelus pro foramen acus quomodo transeat, XV, 431, 2. Quid hoc mystice denotet, *ibid.* Quid allegorice, 432, 1. Quid symbolice, *ibid.* Camelum per foramen acus ducere potest Deus, XVIII, 363, 1. Camelum glutine, et colicem colare, quid sit, XV, 493, 1.

CAMPANÆ. Unde dicta campana, II, 235, 2; XIII, 499, 1. Campana sunt propriae christianorum, et hæc initio fuere minores: pace Ecclesie reddita, paulatim grandiores factæ, *ibid.* Campanis cur utatur Ecclesia *hæc tubarum*, II, 235, 2. Earum usus varius, *ibid.* Campana ab Ecclesia benedictæ qua vi fugent demonum, procellas et tempestates excitantem, IV, 298, 1.

CANA. Cana civitas Gallicæ duplex erat, una in superiore, altera in inferiore, XVI, 327, 2; 328, 1. Cana quantum a Capharnaum distaret, 368, 1 et seqq.

CANDELA. Candela ardens in baptismo quid significet, XVIII, 298, 1. Candela cereæ accensa in die Purificationis quid innuntiat, XVI, 74, 1. Dantur fidelibus morientibus in manus, cur, 175, 2. *(Vide CANEUS.)*

CANDELABRUM. Candelabri in tabernaculo descriptio, I, 680, 1. Erat ductile, ex auri talento et septidum, *ibid.* Habebat tres ordines scyphorum, sphaularum, et liorum, 2. Illuminabat Sanctum noctu, *ibid.*: XXI, 28, 1; 402, 1. Habebat suram emunctoria, erat obliquum et unum, *ibid.* Erat typus septem planetarum, *ibid.* Quidam allegorice significat *ibid.* Ordo scyphorum, sphaularum et liorum in eo quis fuerit, 653, 1. Eorundem omnium ordo in hastili, *ibid.* Ita in tabernaculo dispositum erat, ut mensam panum propositionis illuminaret, II, 227, 1, 2. Candelabrum septiceps erat in tabernaculo Moysi, in templo Salomonis erant decem candelabra, XIX, 432, 1, 2; XXI, 28, 1, 102, 1. Illo designantur septem planetæ: id Christum denotat, *ibid.*

Candelabrum quod Zacharias vidit non erat idem cum Mosaico, in quo ab eo differret, XIV, 395, 1. Erat unum e tribus præcipuis vasis templi, *ibid.* Ipsum describitur, 396, 1, 2 et seqq.; 407, 1, 2. Erat octoalatum et octolustre, 396, 1. Eius lucerna, calami, infusoria, *ibid.*, et 2. Quenam ejus expositio symbolica, 397, 2 et seqq. An per ipsum representetur solatio captivitatis Babylonicæ, *ibid.* An restauratio reipublice per Zorobabel, an templi reedificatio, 398, 1. An prophetæ et Spiritus Dei, *ibid.* Proprie representant Deum, ejusque providentiam, *ibid.* Ipsum item est symbolum vite, divine generationis, animi puritatis, amoris, fame et glorie, item divinitatis, *ibid.* Representat quoque ipsum templum restaurandum, et cum templo rempublicam Judæorum, *ibid.* 2. Fuit candelabrum a Tito Judæis adeptum, *ibid.* Candelabri aurei effigies cernitur Romæ in aræ triumphali Titi, IV,

305, 1. Cur ipsum Zacharias extra templum videret, XIV, 399, 1. Allegorice representat Christum ejusque Ecclesiam, *ibid.*, 2 et seqq.; 395, 2; XXI, 21, 4; 28, 1; 98, 1. Ejus septem calamarum officia, in calamine eorum exstantia, habebat speciem octoalorum, XIV, 407, 1, 2. Ejus rostra quæ dicantur, et eorum situs, 409, 2.

CANDIDUS, CANDOR. Candor est verus color et expressus, X, 407, 2. Est color perfectissimus, XV, 384, 1. Candor mirus alabastro exprimitur, XII, 414, 1. Candor sumitur pro splendore, 411, 2. Candor sæpe splendet et splendor candet, XV, 384, 1. Candor candidus est lætus, XX, 100, 2. Color in nive unde oriatur, X, 407, 2. Candor candidus purpurascit aliquando, XXI, 471, 2. Candidus color, quarum rerum sit symbolum, 174, 1; 293, 2; 334, 1; 358, 1. Conventus Dei et divinis, 337, 1. Candor candidi et sinceri animi est symbolum, nigror maligni, XIII, 640, 2. Candor cum quo Angeli apparent quid significaret, IV, 547, 1. Candida vestis honoratorum erat, XX, 100, 2. Erat nobilium olim, et magistratum ambientium, XVII, 239, 2. Candidas vestes olim induebant in diebus festis et lætis, IV, 384, 2. Candida veste cur vestiantur baptizati, XX, 276, 2; 300, 1.

CANDOR MORUM. Candor morum placet Deo, IX, 87, 1. Candor morum virginum est, XXI, 276, 2. Candor placet regibus, VI, 153, 1, 2. Mira ejus vis, V, 284, 1, 2. Candore quantum prelati et principes evincant, XIV, 489, 2. Candidi sinceri sint oportet senatores, XXI, 101, 1.

CANIS. Eius natura describitur, XX, 467, 2 et seqq. Canum sagacitas et fides, I, 67, 2. Sæpe homicidas domitorum prodiderunt, II, 474, 1; VI, 381, 1. Canum est latrare et fures latratu arceri, XI, 663, 1. Forum impudentia et ingluvies, *ibid.* Canes rabidi non latrant, sed silenter mordent obvios, etiam dominos, *ibid.*, 1. Viso moveri lunam, canes latrant, *ibid.*, 2. Canum luxuria et impudentia, V, 196, 2. Proverbia ab iis deducta, *ibid.* Canis vomitum procurat, et eum resorbet ex innata ingluvie, *ibid.* Cauda ostendit suos affectus, VI, 315, 1. Maxime irritatur si auribus apprehendatur, quia eas habet delicatas, 316, 1. Canis veneticus describitur, 310, 1. Canis silvestris fera Syriæ particularis, XII, 469, 1. Canis immundum est animal, IX, 399, 1; 680, 1. Canis abominandi victimæ est si Deo immolatur, XI, 769, 2. Canes Lazari ulcera lingentes, sponte veniebant quasi ad spirans cadaver, XVI, 221, 1.

Canis Tobie præcurrens doctores exprimit Ecclesie, IV, 303, 1. Canis symbolum est iræ et invectivæ, IX, 684, 1. Item impudentium, 399, 1; 680, 1. Canes symbolice multi laborant argentiangina, XI, 663, 1. Canis vivus cur melior leone mortuo, VII, 310, 1. Canis est peccator, et leo est iustus, quomodo, *ibid.*, 2 et seqq. Canis vivus quid significet mystice, 311, 1, 2. Canis reversus ad vomitum

symbolum est peccatoris peccata sua iterantis, V, 311, 2; XX, 467, 2 et seqq. Est symbolum insolentia, rixæ, fœditatis, impudentiæ, VI, 354, 1. Sunt symbolum obstinatorum, XV, 207, 1, 2. Canibus comparantur heretici, XIX, 41, 1. Canes qui celo excluduntur, quinam sint, XXI, 412, 2.

CANITIES. Canities dicta est a candore, VI, 86, 2. Canities est senibus instar coronæ, V, 513, 1. Est eorum dignitas, VI, 86, 2. Est symbolum prudentiæ, VIII, 364, 2. Exempla, *ibid.* Canities representatur amygdalo, VII, 391, 2.

CANON, CANONES. Canon litteraliter est regula mensoria geometrarum, XVIII, 486, 1, 2. Canon Missæ cur nonnisi martyrum nomina continet, X, 429, 2. Canones Apostolorum quando ab iis editi, XVII, 458, 2. Canones concilii Nicæni, item Apostolorum, cur ita discrepant a se invicem quod numerum, IX, 23, 2. Canones conciliorum quanta in auctoritate habendi, XIX, 323, 1. Canones Pontifici adstruuntur, XVIII, 397, 1. Ut non edantur proles canones ad clericorum vitam spectantes, provident episcopi, XVI, 564, 2. Canones prohibere probam criminis ferro cadente, XVIII, 272, 1. Canones tres conciliandi diversa tempora, III, 632, 1.

CANONIZATIO. Canonizatio unde ortum habuerit, X, 489, 1. Qui in ea ritus serventur, *ibid.* Canonizatio id est sanctis quod diebus festivitas, 170, 2.

CANTARE, CANTICA, CANTORES, CANTUS. Cantus olim conviviis adhibebatur, IX, 149, 1. Qui ejus ritus et ordo, *ibid.*, 2. Is convivium exhilarat, X, 150, 2; 151, 1. Digestioni ciborum conducti, 151, 1. Cantus in hincit mœstiam animi, VI, 284, 2. Cantus, etiam lugubris, hoc ipso quo cantus, aures delectat, XIV, 82, 2. Cantus mollis animam effeminat, *Job*, 446, 2. Cantus femine vis et illecebra, IX, 281, 1. Cantus meretricis quam sit noxius, V, 132, 1, 2.

Cantores templo adhibebantur ad canendos psalmos, IV, 211, 1. Cantatrices adhibebantur templo ad laicas cantationes, *ibid.* Cantores prophete dicuntur, XVIII, 353; 388, 1. Cantorum prefectos, cur vocetur hebraice *menateach*, Cantorum vanitates, XII, 102, 2.

Cantica sacra olim Christiani canebant, non amatoria, XVIII, 660, 1. Cantare Deo cantium novum et vetus, quid sit, *Psalms*, II, 474, 1. Cantare in tympano et psalterio, quid sit, *ibid.* Cantare non decet magnates, sed omnino decet in divinis, III, 460, 2.

Cantica Dei quomodo canenda et audienda, *Psalms*, I, 272, in *titul.*, II, 406, 1. Cantium graduum pauci ex corde cantant, *Psalms*, II, 337, 2. Cantium vetus veteris hominis est, novum novi, *Psalms*, I, 193, 2. Cantium novum virginum quid sit, XXI, 273, 2. Cantium novum quod canant viginti quatuor seniores, 131, 2 et seqq. Cantium Moysi et agni quod sit, 295, 1, 2.

Cantus ecclesiastici fructus, XII, 316, 2. Cantus ecclesiasticus sit gravis, non lascivus, X, 449, 2;

XIII, 587, 2. Cantui respondeat affectus, XIII, 587, 2. Is audiendus cum reverentia, X, 152, 1. Cantores templorum ne nimia festinatione verba in cantu præmordent, sed gravitatem in eo servent, nec omnem devotionem in voce canora aut subtilitate modulandi collocent, XIII, 587, 2.

CANTICUM CANTICORUM. Canticum canticorum an metro sit conscriptum, VI, 252, 1. Est carmen metro astrictum, quod nonnulli elegiacum esse censent ex hexametris et pentametris versibus conflatum, VII, 458, 1. Canticum canticorum est instar dialogi, in quo interlocutores sunt sponsus Christus, sponsa Ecclesia, sponsi sodales (puta Apostoli et animæ perfectæ), adolescentulæ comites sponsæ, id est anime in virtute teneræ et crescentes in virtute, 459, 1. In Canticum sicut in Parabola duplex est sensus: litteralis, nempe grammaticalis, qui est corticis litteræ; et metaphorica, vel parabolica, qui est rei per metaphoram vel parabolam significatæ, VII, 458, 1, 2. In Canticum is nominibus appellatur Deus, quæ cum suavissima sit, amore sponsæ excitant, fovent, acunt et augent, *ibid.* 3. Commentarius in Canticum, qui inter opera S. Thomæ extat, an sit ipsius angelici Doctoris, VII, 464, 1. Commentarios Cantici quam multi et quales, 463, 1; 464, 1, 2.

CAPHARNAUM. Capharnaum civitas erat Galiliæ superioris, cur dicta Genitium, XV, 129, 2. Erat emporium totius Judææ celeberrimum: nominis ejus etymon, *ibid.*: XII, 768, 1. Ibi incipit Christus predicare, multaque patravit miracula, XV, 130, 1. Cur vocetur civitas Christi, 238, 1. Quid ei interminetur Christus, 291, 2. Quam ea modo deserta sit, 292, 1.

CAPILLI, GRINES, COMA. Capillus dicitur quasi capitis pilus, XV, 274, 1. Capilli aurei commendantur, XII, 413, 2. Capilli heroum flavi, VIII, 33, 1. Coma flava signum est ingenii, 122, 1. Coma nigra maxime laudatur in regionibus calidis, *ibid.* Purpurea in Canticum quid significet, 185, 2; 186, 2; 187, 1, 2. Capilli cani decorant senes, VI, 86, 2. Docent eos moderationem passionum et affectuum, *ibid.*

Comam in coronam circumdondere erat apud Græcos signum ludibrii, VI, 125, 2. Comam Genitiles tondebant in rotundum, et quare, *ibid.* Capillos alioqui evellere magna est ignominia, IV, 261, 2. Hos sibi ipsi lacerabant veteres in calamitate constituti, IV, 397, 1. Capillos resectos veteres diis consecrabant, XIV, 79, 1. Coma intonsa signum erat poenitentia, V, 151, 1.

Capillorum concinni quam sint detestabiles, II, 125, 2 et seqq. Sunt quædam et meretricum, *ibid.* Delectatur iis diabolus, *ibid.* Comam alere effeminatum viro, XVIII, 357, 1. Eam siquæ gentes aluerunt, *ibid.* Capillorum ornatus studere solent mulieres, XX, 312, 2. Capilli crispi dedecent viros, *ibid.*

Capillus Deus habet in numerato, eosque cus-

totid. XV, 274. 1. Capilli sunt excrementa et simul ornata natura, ergo cum his resurgamus, XVI, 258. 4. Capillus snos Magdalena dedicat penitentie et Christo, 123, 2; 505, 1.

Capilli quid tropologic et allegorice denotent, XV, 274. 1. Capillis verecundia et pudicitia exprimitur, VIII, 34. 1. Capilli sunt contemplativi, 35. 4. Capilli sunt sancte cogitationes, VIII, 34, 2; XV, 274. 4. Capilli Ecclesie quinqum, VIII, 34, 4. Capillis Christi quinqum significantur, 122. 2. Capillis divites p̄ et religiosi comparantur, 34, 1, 2; 35, 2. Cani capilli quarum rerum sunt symbolum, XXI, 31, 2.

CAPPADOCIA. Cappadocia quomodo vocetur insula, XII, 295. 2. Caphtor, an Cappadocia, an Cyprus, *ibid.* Cappadoces idem sunt cum Mosoch, XIX, 164. 1. Sunt mendaces et perversi quod a Gabonitis prognati, 325, 2. Cappadoces occupaverunt Palestinam, exclusis ab ea Hevæia primis incolis, XIII, 641, 1.

CAPREA. Capræ animalia acutissime videntur, XVII, 225. 1. Capræ pascendo ascendunt, VIII, 33, 2. Summa montium juga petunt, V, 145, 2. Brevis sunt vitæ, 196, 2. Capræ difficillime capiuntur, IX, 274, 2. Amat perdes, 364, 1. Caprarum solertia, X, 52, 4. Capra capitur pro fetore gravi, 123, 2. Caprarum natura lubrica et mobilis, XIII, 101, 2. Symbolum est libidinis, XXI, 227, 4. Capræ cur absterent sacerdotes prisci Romani, 39, 2. Capræ vel hirci specie coluntur Gentiles snos Faunos et Silvanos, XII, 547, 4. Capræ et binulo comparatur Christus, VII, 573, 4. Capræ sunt symbolum amoris et benevolentie, XVIII, 225, 2.

CAPTIVITAS. Captivitas Babylonica fuit triplex, XV, 56, 1. Captivitas prima quinque tribuum Israelis in Assyriam sub Teglatphalassar, IV, 63, 1. Secunda reliqui Israelis sub Salmanasar, 69, 4. Multi eam evaserunt, *ibid.*, 2. Prædicta fuit a Propheta, *ibid.* Captivitas Babylonica tribus Judæ a quo incipiat, 88, 1. Secunda captivitas, *ibid.* Tertia captivitas, *ibid.* Captivitas Hebraeorum duplex, 200, 4. De posteriori agitur in libro Esdræ, *ibid.* Captivitas Babylonica fuit celeberrima et universalis, 326, 2. Captivitas Babylonica: anni septuaginta unde inchoandi sunt, XII, 210, 1, 2; 211, 1, 2; XIV, 367, 2. Cur ea tandem duravit, XII, 212, 2. Eam se soluturam promisit Deus, et multo magis spirituales, XII, 241, 2; 243, 1; 245, 2. Captivitas Babylonica figura captivitatis generis humani sub peccato, *Psalm.*, II, 406, 2. E captivitate Babylonica multi Israelitæ cum Judæis mixti redierunt, XIII, 451, 1, 2; 461, 1, 2. Captivitatem Ægyptiam cur Scriptura passim incolat, XI, 616, 2. Fuit imago captivitatis generis humani sub peccato, *ibid.*

CAPTIVUS. Captivi cujusdam vincula tum solvebantur, cum uxor pro eo sacrificium offerri curabat, XIII, 115, 2. Captivi victarum gentium, qui

Romam ducebantur in triumphum, post triumphum jugulabantur, 637, 2. Captivos liberare Deo gratum est, XII, 145, 1. Captivæ puellæ sunt pleurumque virgines, ideo raptiores his magis inhiant, V, 266, 1.

CAPUT. Caput sedes est sensuum et mentis, XVIII, 216, 2. Caput significat quod in quoque re primum ac summum est, 608, 1. Caput sunt principes, XI, 108, 2; 109, 1. Caput in omni hominum congregatione necessarium est, XXI, 207, 1. Caput maxime sentit totius corporis noxam, XIV, 13, 1. A capite derivatur sanitas vel infirmitas corporis, V, 499, 4. A capite romam trahunt monasteria, collegia, ordines, respublicæ, XIV, 216, 1.

Capite nudo incedebant Romani et Hebræi, XIII, 599, 4. Capitis præcipua vis est in actione et eloquio, IX, 381, 1. Capitis moderata inflexio humilitatem modestiamque testatur, VII, 516, 2. Caput non est verberandum, sed curvandum, X, 94, 4. Caput languidum quid Isaie sit, XI, 408, 2. Caput et cauda quid sint Isaie, 279, 1, 2.

CARBONES. Carbones sunt indicium thesauri reperiendi, V, 60, 4. Carbones symbolum sunt flabellorum iræ, VI, 319, 1. Carbonibus nobilitas assimilatur, IX, 269, 2. Carbones ignis super inimici caput quomodo et cur congerendi, XVIII, 216, 1. Carbo Isaie fuit carbunculus, XI, 178, 4. Carbo in igne est humanitas in Verbo, 179, 4, 2. Item Eucharistia, *ibid.*, 2. Item potestas clavium, *ibid.*

CARBUNCULUS. Carbunculus cur dicitur calculus candidus, XXI, 55, 4. Est gemma eadem que Chalcedonius, 386, 2 et seqq. Unde dicitur, 387, 1. An adamus sit, *ibid.* et seqq. Pretiosior est adamante, XI, 178, 1. Qualis gemma sit describitur, XXI, 387, 1. Respuat ignem, XI, 178, 1. Est coloris sibilii, 644, 1. Quam fulgidum Lustania rex habeat, XXI, 387, 1, 2. Carbunculus, sapphirus, jaspis in fundamentis Ecclesie mystice exponuntur, XI, 644, 2. Carbunculus gemmæ in Rationali Pontificis significat Dan et S. Jacobum, fratrem Joannis, ob ardorem charitatis, I, 682, 4. Est imago Christi et Christianorum approbriis et injuriis appetitorum, XI, 644, 1.

CARCER. Carcer vocatur tomulus et sepulcrum, XII, 757, 2. Carceres horridi longam mortem præferunt, XII, 261, 2. Carcer penitentium in quo sancti olim sponte peccata sua explabant, XII, 115, 2. Carcer Marcellinus Romæ quis esset, XVII, 261, 4, 2. Carcer S. Petri Hierosolymæ, ubi situs, 265, 2. Ejus junnae an revera aperit Petro egrediente, *ibid.*, et 151, 2. Carceris Melitenensis S. Pauli lapides vi magna pollent, XVII, 14, 1. Et carcer ejus Romanus est in honore, 15, 1. Carcer Joannis Baptistæ fuit in arce macheruntina, XV, 689, 4.

CARDINALES. Cardinalium nomen cepit tribus sub Silvestro I primariis presbyteris et diaconis, XII, 609, 2. Cardinalium quis sit numerus et ordo, XVII, 163, 2. Cardinalium diaconum suum queque regio urbis Romanæ habebat, qui sub se alios ha-

neret diaconos, *ibid.* Quod eorum esset munus, *ibid.* Numerus cardinalium hujusmodi erat octodecim, *ibid.* Cardinales diaconi septem cur Romano Pontifici assistunt, XXI, 22, 2. Eorum numerus quando auctus, *ibid.* Cardinales septem episcopi in basilica Lateranensi olim erant, 39, 1. Cardinales septem diaconi, et cardinales septem episcopi videntur instituti ad imitationem septem oculorum quos Zacharias lapidi incisus vidit, XIV, 391, 2. Ad cardinales solos spectat electio novi Pontificis, XVII, 163, 2. Ex iis creatur Pontifex, XII, 609, 2. Quis Pontifex hoc decernit tulerit de non eligendo Papa, nisi ex corpore cardinalium, XVII, 163, 2. Cardinales quibus coloribus utantur, XII, 609, 2; XIV, 178, 2. Cujus rei coloris illi eos moneant, XII, 609, 2. Debent stare pro Christo et Ecclesia, ejusque honorem ad sanguinem usque defendere, *ibid.* Sunt Ecclesie columnæ, VIII, 14, 2. Cardinalibus innititur tota Ecclesia, IX, 468, 1. Primi cardinales fuerunt pene omnes martyres, *ibid.* Quomodo et cur primum data eis purpura, *ibid.* Cardinalium qualis vita esse debeat, XIV, 392, 1. Cardinalis Alexandrini Pii V nepotis, de sublimi statu sententia, XXI, 65, 2. Cardinales omnes cur sint brevis vite, 52, 1. In eos injuriis est Beza, 313, 4. CARDINEA. Cardineam deam coluerunt Romani, XIII, 633, 4.

CARDINES. Cardio dicitur quasi cor ostii, VI, 314, 2; XIII, 633, 1. Cardines cœli qui, Job, 470, 2. Cardines terræ qui vocentur, V, 283, 1. Cardines terræ sancti, III, 271, 2.

CARIATHAIM que urbs, videtur duplex fuisse civitas, XII, 298, 2. Cariath Arbe urbs unde dicta, *ibid.* Cariath Sepher fuit Academia Palestinæ, X, 566, 1; XII, 298, 2; 442, 4.

CARMELETTE. Carmelita a monte Carmelo dicitur, VIII, 183, 2. In monte Carmeli cepit ordo Carmelitarum, XI, 466, 2. Carmelitarum an institutum a Prophetis ceperit, XIX, 490, 1. Carmelitarum ordo ortus ex Elia, III, 652, 4. Ejus laus, *ibid.* Patroni Elias et Eliseus, *ibid.* Adhuc hodie speluncam Elia in Carmelo inhabitant, *ibid.*, 2.

CARMELOS. Carmelus mari imminet, XII, 293, 2. Est duplex, unus in sorte Ephraim, alter in tribu Aser, uterque fuit fertilis, III, 414, 2; XIII, 536, 1. Carmelus vocatur exercitus, cur; abili ob fertilitatem in pruvyarum, XI, 246, 2; 303, 2; 466, 2. Carmelus significat Judæam, quia mons est in Judæa fertilitate notus, 408, 2. Carmelus in Scriptura aliquando nomen proprium, aliquando pro quoque loco ameno et fertili accipitur, XII, 26, 2. Carmel, id est agnus circumcistis et occisus, VIII, 183, 4. Carmelus symbolum fertilitatis est, abundantie et lætitiæ, XIII, 536, 2; XIX, 511, 4. Carmelus domiicium Prophetarum, XIX, 490, 2.

CARMEN. CARMINA. Quale fuerit olim Hebræorum carmen, VI, 468, 1, 2. XII, 316, 4. Carmen funebre solebat continere victorias et virtutes defunctorum, XIII, 239, 1, 2. Carmina *æxæiv*, id

est obliqua, quæ dicerentur, XIII, 598, 2. Carmina valent ad curandas animi ægritudines, VI, 281, 1, 2. Carmen in nocte est lætitia in tribulatione, Job, 672, 2. Carminis illius quæ, VII, 389, 2. Acrostichis quale genus carminis, XII, 346, 1, 2. Carmen quodam dicit Ezechiel scriptum in libro involuto quem vidit, 517, 1, 2.

CARO. *1.º* *Varia acceptiones verbi caro materia- liter sumpti.* Caro saepe capitur pro toto homine, per synecdochen, V, 119, 1; XIII, 507, 1, 2; XVI, 306, 2. In Scriptura significat propinquus, V, 326, 2. Caro hebraice vocatur propinquus, tum consanguineus, tum quilibet homo, XI, 678, 2. *Caro brachii* dicuntur fratres et cognati, 241, 1. Caro accipitur in Scriptura subinde pro femina, XVI, 306, 1. Carnalem esse et hominem esse aliquando pro eodem in Scriptura, *Psalm.* II, 350, 1. Caro aliquando significat extoriam speciem et gratiam, XVIII, 88, 2. An carnis particulam unam habeant homines singuli ex Adamo, XIX, 445, 2. Carnis humane vilitas, XVI, 307, 2. Caro humana præ carne aliorum animalium est sordida, ærumosa, misera, XIV, 385, 4. Caro et natura humana quam misera et infirma sit, XX, 510, 1. Est quasi funum, IX, 424, 4. Caro est figulina animæ, IX, 496, 2; XVIII, 99, 4. Caro est animæ servus, X, 185, 1; 189, 2.

2.º *De usu carnis.* Carnibus ante diluivum, et vino abstinerunt prisci homines, I, 73, 2; VI, 358, 4; XIII, 229, 2; XVI, 640, 2. Earum usus post diluivum permissus, non præceptus, I, 153, 2. Earum usus an fuerit ante diluivum licitus, 155, 1. Carnes comederunt Apostoli, XIII, 229, 2. Eas non prohibet Ecclesia die jejunii quia male sunt, sed ad refrænandam gulam et exorcendam mortificationem, XV, 352, 2. Carne parce vescendum est, X, 266, 4. Carnes create sunt pro pro gulonibus, sed pro sanctis, XIX, 226, 1. Carnes alienas comedere aut sanguinem intire est signum summi odii et crudelitatis, XI, 241, 2. Caro corvina febribus carere facit, IX, 89, 1.

3.º *Prohibitiones legales.* Caro a bestiiis prægestata cur lege Mosis vetita comedi, I, 618, 4, 2. Quid hoc tropologic significet, caro innumera omnes tangentes coquinabat, sancta nullum sanctificabat, IX, 585, 1. Carnes sanctæ quomodo non auferant utilitates, XII, 98, 4.

4.º *Caro symbolice sumpta.* Caro symbolice est dives mendax, IX, 471, 2. Carnes quas captant pastores iniqui, sunt hæreditates, quas per fraudes et iniqua judicia captant, XII, 740, 1. Carnes asinorum, quæ dicantur, 669, 2. Carnes suis edere quid sit, VII, 170, 2. Caro quomodo dicitur sitire Deum, *Psalm.* I, 399, 1.

II.º *CARO sumpta pro carnali sensu.* *1.º* *Varia acceptiones.* Caro in Scriptura sumitur pro carnali sensu, XVI, 412, 1: *Spiritus est qui vivificat, caro non predestat ququam.* Quid significet spiritualiter, XII, 614, 2: *Fornicata est cum filis Ægypti*

oleum tuis magnarum carnum. Caro in Scriptura aliquando carnis corruptionem, aliquando concupiscentiam, aliquando homines carnales significat, XVIII, 28, 1; 412, 2. *Caro et sanguis regnum Dei possideri non possunt,* 565, 2. *Caro concupiscit adversus spiritum.* Caro et sanguis quid in Scriptura significant, IX, 496, 2: *Quia nequius quam quod excogitavit caro et sanguis?* Caro et sanguis significant tentationes carnis et homines carno et sanguine constantes, XVIII, 523, 1: *Continuo non acquiescit carni et sanguini,* 673, 2: *Non est nobis collocutio adversus carnem et sanguinem.* Carnis prudentia est sapere carnalia, 131, 2: *Qui secundum carnem sunt, quae carnis sunt sapient.* Carnis concupiscentia est gula et luxuria, et concupiscibile, cibus delicatus et mulier, XX, 53, 2 et seq.: *Unusquisque tentatur a concupiscentia sua, abstractus et illicetus.*

Carnales homines proprie quinquam sint, XVIII, 268, 1: *Cum sit inter vos zelus et contentio, nonne carnales estis?* Qui secundum carnem ambulat, 482, 2 et seq.: *Qui orbitantur nos tanquam secundum carnem ambulamus.* Post carnem alteram abire, quid sit, XX, 662, 1: *Sicut Sodoma et Gomorraha esportivitate abeunt post carnem alteram.* Carnales homines similes sunt talpa, 419, 1, 2: *Cui enim non praxio sunt haec, cecus est et manu tentans.* Ollis assimilantur, XII, 675, 2. In ollis habitabant, 582, 2. *Haec est lebes, nos autem carnes.* Echineidi assimilantur, XVIII, 124, 2: *Scio quia non habitat in me, hoc est in carne mea, bonum.* Carnales homines vocantur lutei, Job, 417, 1: *Quanto magis qui habitant domos luteas...* conmentatur velut a tinea, 594, 2: *Comparatus sum luto, assimilatus sum favilla et cineri.*

Carnis et carnalis peccati actus et fructus. Caro et sanguis quomodo nequiora diabolo, IX, 496, 2. Caro est instrumentum diaboli ad nos oppugnandos, *ibid.* Est velut nequam mulier, 683, 4: *Non est caput nequius super caput colubri, et non est ira super iram mulieris.*

Caro quam intolerabilis sit Dominus, XIV, 21, 1: *Et tunc erit Dominus regnum.* Caro gravissimus hostis noster est, XVII, 335, 1, 2: *Castigo corpus meum et in servitium redigo.* Motus concupiscentiae jurat et fovet, 29, 4.

Carnis peccatum abominabile, Job, 393, 2: *Aspergatur in tabernaculo ejus sulphur.* Est putredo, Job, 185, 1. *Induta est caro meo putredine et sordibus pulveris.* Carnis vitia imunda sunt, XX, 78, 1: *Propter quod abieceris omnem immunditiam.* Obscurant et hebetant verbum Dei, 85, 2: *Consideravit enim se et abiit, et statim obtutus est quavis fuerit.* Carnales, licet otiosi, Deo vacare non possunt, Psalm. 1, 305, 2: *Vacate et videte, quoniam ego sum Dominus.* Carnales homines non habent cor hominis, sed illud in brutum velut mutatum est, XIII, 385, 2: *Factus est Ephraim quasi eelumba seducta non habens cor.* Caro et carnalis

affectus infirma sunt ad resistendum persecutioni, XV, 572, 2: *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* Fructus ejus est dolor et tristitia, XVIII, 567, 1, 2: *Manifesta sunt opera carnis.* Caro libidinosi dolet, Job, 333, 2: *Attamen caro ejus dum vivet, dolebit.* Ejus tentatio viros pios maxime humiliat, XVIII, 504, 1: *Ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meae.* Delicatus nutrita sit congeries sordium, et cloaca vermium, IX, 528, 1, 2: *Putredo et vermes hereditabunt illum.* Caro delicata nutrita, post mortem magis foetet quam alio, XI, 286, 2: *Subter se sternetur tinea, et operimentum laum erunt vermes.*

Quomodo caro et sanguis regnum Dei non possidebunt, XVIII, 412, 2. Ob carnis vita plurimi damnantur, IX, 237, 2: *Quoniam vindicta carnis impit, ignis et vermis.*

Adversus carnem bellum suscipiendum, eoque demandanda. Carnis bellum intestinum, Job, 484, 2: *Militia est vita hominis super terram.* Caro lascivit superbiendo spiritu, IX, 125, 1: *Quanti magis es, humilia te in omnibus.* Bellum carnis adversus spiritum, XVIII, 566, 1: *Caro concupiscit adversus spiritum.* Caro et spiritus sepe diversa requirunt, XIII, 241, 2: *Carnalium et spiritualium diversa studia,* XVIII, 131, 1: *Qui secundum carnem sunt, quae carnis sunt sapient.*

Quid carni reboli opponendum, XVIII, 566, 2. Ei nunquam credendum, IX, 377, 2: *Non credas inimico tuo in aeternum.* Beatum est ut ei resistatur, XVIII, 127, 2: *Igitur ego ipse mente servo legi Dei, carne autem legi peccati.* Caro nostra est exactor rigidus, et est cum discretione regenda, Job, 736, 2: *Clamorem exactoris non audit.* Spiritus debet subijci, IX, 675, 1, 676, 2. Cum per spiritum ad alta contemplanda super se assurgit, attenuatur, XIX, 250, 1. Carnales delicia in quo a spiritualibus distent, XIII, 423, 1, 2: *Arastis impietatem, iniquitatem messuristis.* Caro demandanda jejuniis et asperitate, VI, 409, 1, 2: *Qui dicitate a pueritia nutrit servum suum, postea sentiet eum contumacem.* Carnem lacerare qui dicantur, Job, 304, 1: *Quare laeoro carnes meas dentibus meis.* Carnem ejusque concupiscentiam vincit obediens, VI, 124, 2 et seq.: *Vir obediens loquetur violenter.*

CAROLUS BURBOMEUS (S.). Sancti Caroli labor assiduus in divino obsequio, XV, 358, 2. Stationes Romanas obivis neminem in via resolutabat, X, 360, 2. Quam attente sacra Biblia legeret, I, 18, 2. In volvendis Prophetis erat assiduus, XI, 54, 4. Ejus pia praxis proficiendi in virtutibus, I, 574, 2. Actionum suarum duos inspectores habere voluit, XIV, 252, 1; XX, 324, 2. A quolibet de defectibus moneri expetebat, IX, 322, 2. Ejus humilitas, XVI, 529, 2. Voluptatibus omnibus bellum indicit, quo castitatem lucratur, XXI, 272, 2. Cum feminea etiam consanguinea non egit, nisi adessent testes, XVI, 145, 2; 629, 1. Ejus abstinentia mira, XIII,

43, 2. Quam in vestitu et suppellectile fuerit simplex, XII, 664, 1. Quomodo domesticis suis operas pariteretur, I, 220, 1. In pauperes mire liberalis fuit, V, 472, 2. Quomodo pro gloria Dei nullis laboribus pepercit, II, 704, 1. Quam certam de Dei ope spem haberet in Dei causa, XIV, 227, 1. Jurisdictionem ecclesiasticam intrepide tuebatur, II, 277, 1. Diocesi suae optimis praefecit pastores, V, 28, 1. Ecclesiam Mediolanensem sanctam reddidit, 256, 1. Fuit in diocesi suae obvianda admodum sedulos et indefessus, XII, 743, 1. Vitam suam pro ovibus tempore pestis exposuit, XVI, 473, 2. Quoto aetatis anno sit mortuus, XXI, 282, 2. In cilicio et cinere mori voluit, I, 342, 1; X, 275, 2; XV, 96, 2.

CAROLUS MAGNUS. Quando creatus et coronatus sit imperator, IV, 230, 2. Pontifices Romanos mirifice coluit, IX, 251, 2; XI, 592, 2. Eius in Ecclesiam Romanam affectus, ideo quater Romam peregrinatus est, IV, 230, 2; XI, 766, 2. Quotopere sacris Litteris deditus fuerit, I, 41, 2. Sub obitum etiam dedit studio sacrarum Litterarum, XV, 9, 2. Eius zelus, XX, 290, 1. Labore assiduo quam validudinem totatus est, XII, 579, 1. Eius lenitas, I, 416, 2. Eius de mansuetudine dominorum decretum, XI, 521, 2. Maxima cura educavit filios et filias, X, 87, 4. Suos filios artes mechanicas discere voluit, et filias lanificum, XIX, 169, 2. Regnum Longobardorum extinxit, XX, 290, 4. Eo Saracenos devincente stetit sol, X, 470, 2. Vasto validoque fuit corpore aequae ac animo, IV, 425, 1. Caroli Magni merita an vere appensa in statera, XIII, 73, 2. Mira posterorum ejus sanctitas et gloria, VIII, 444, 2 et seq.

CAROLUS IMPERATOR IV. Carolus IV mire erga litteras afflicebatur, I, 654, 2; V, 26, 1.

CAROLUS QUINTUS IMPERATOR. Caroli Quinti modestia, IX, 228, 2. Fuit mire felix, fructum summum cepit ex lectione librorum Regum, I, 304, 1; III, 251, 4. Eius animus invictus, I, 395, 1. Est a Deo maximis periculis ereptus, IX, 299, 2. Celeriter bellum Germanicum confecit, X, 431, 2; XIV, 208, 2. Eo duces Saxonum debellante narratur stitisse solum, X, 470, 2. Nevel quadrantem horae curis vacuum habuit toto tempore regiminis sui, VI, 284, 2. Omnium gentium ingenio se accommodabat, IX, 517, 2; VI, 310, 1. Cur urbes ingrediens respiceret ad horologia, templa, plateas, item ad tria P., XI, 434, 2. E tribus P. P. P. bonum republicae regimen colligebat, VI, 522, 1; XV, 164, 1. Eius de Gallis et Hispanis inquietis sententia, XIV, 192, 2. Quid de veterano milite censeret, V, 647, 2. Eius gnoma de mundi leuitia, 419, 1. Memor fuit sortis et vicissitudinis humanae, X, 284, 1. Quid de regum infelicitate et miseria censeret, II, 244, 1; IX, 309, 1. Ei festum S. Mathiae erit omnino sum et felix, XVII, 71, 2. Regno et imperio sponte se abdicavit, resignans filio suo regna, indeque in locum solitarii se recepit, et in eo ad mortem usque perduravit,

I, 450, 2; II, 323, 1; IX, 310, 2; XIII, 313, 4. CAROLUS BURGUNDIE DUX. Carolus Burgundie dux quam dire perfidiam laerit, I, 326, 2. Carolus Audax dux Burgundiae ordinem Velleris auri instituit, VI, 472, 1.

CAROLUS FLANDRIAE COMES. Caroli comitis Flandriae in fame communi liberalitas, XII, 633, 2. Monopolia frumentariorum inhibens martyr occubuit, XIII, 625, 2. A dardanariis quibusdam frumentariis Brugis caesus est, V, 338, 1.

CARPOCRATIANI. Carpoctrati Evangelium S. Matthaei depravarunt, XV, 41, 1. Carpoctrati norum feda dogmata, XX, 464, 2. Carpoctrati cauteriati in aure erant: aversabantur procreatione liberorum, XIX, 223, 2.

CARPUS (S.). Carpus indignans contra gentiles a Domino correptus est, et lenitatem edoctus, XII, 726, 2. Eius zelus indiscretus contra peccatores, XIV, 57, 2. Vidit in spiritu voragine inferni, 334, 2. Vidit Christum dicentem sibi, iterum se esse paratum pro hominibus salvandis pati, XVIII, 371, 2; XIX, 314, 2. An fuerit dux Carpi, XIX, 314, 2. S. Carpus an fuerit episcopus Pergamensis, XXI, 51, 4. Potius videtur fuisse Thyatirensis, *ibid.*, 57, 4.

CARTHAGINENSES. Carthaginenses ultra a Phoenicibus retinenter lingua eorum in multis, XI, 345, 1, 2. Carthago colonia Tyrorum navibus abundabat, 346, 2. Unde hoc nomen formetur, XI, 345, 1, 2; XII, 697, 2; XVII, 141, 4. Carthago fuit filia et colonia Tyri, XII, 697, 2. Eius descriptio, *ibid.* Cur dicatur urbs nova, *ibid.* Carthago Hebraeis vocatur Tharsis, XIV, 29, 2.

Carthaginenses a Baal suis duces denominarunt, XIII, 58, 1. A Carthaginensibus in cruce agebantur imperatores, si prospere eventu, pravo consilio rem gessissent, X, 161, 1. Filios suos Saturno immolabat, VI, 27, 2. Carthaginenses perfidiam suorum probantes poenas tandem dederunt, I, 326, 2.

Carthaginense imperium non fuit designatum per ventrem et femora aenea statuæ Nabuchodonosoris, XIII, 24, 4. Eius ideo non meminit Daniel, quia nullam aut nullius momenti fuit, XIII, 86, 1.

CARTHUSIANI. Carthusiensis Ordo ob silentium, solitudinem et visitationem superiorum in suo vigore permansit, XIII, 316, 4. Carthusiano ut vitam tuatur, an carnibus vestire liceat, XVII, 348, 4. Carthusiani ex voto abstinens carnibus mori maluit quam eis vesci, IV, 420, 1, 2; 523, 2. CASIMIRUS (S.). S. Casimirus, Poloniae regis filius, sanitatis recuperanda causa noluit uxorem ducere, XX, 245, 2. Mori maluit quam virginitatem perdere, IV, 523, 2; IV, 473, 2; 601, 2; XXI, 97, 2. Eius erga venerabilem Eucharistiam affectus, breve vitae ejus compendium, et miracula, XIV, 473, 2.

CASLEU. Casleu mensis Hebraeorum responde-

bat nostro partim novembri, partim Decembri, IV. 231, 1; 445, 2; 433, 2; XIV, 438, 1.

CASSIANUS. Cassianus caste legendus circa operum distractiones ab oratione, XX, 538, 2. Cassiani error dicentis licitum esse aliquando mentiri, XVIII, 539, 1, 2. Censuit vitium singulis præsesto dæmones, 673, 2.

CASTIGATIO. 1° Castigationes Dei exemplares solent esse repentinae et subite, XIII, 75, 1: *Badem nocte interfectus est Daltassar.* Deus præmonet antiquam castigat, 558, 2: *Nuncquid ambulabunt duo pariter, nisi convenerit eis?* Castigatio nubis eorum assimilatur, XII, 17, 2: *Virgam vigilansem ego video.*

2° Cur Deus castiget suos, XXI, 87, 1, 2: *Ego quos amo, arguo, et castigo.* Castigatio filiorum qualis, Job, 41, 1. Miserrimi mei... quia manus Domini tetigit me. Deus nos castigat, ut pater filios, XIX, 499, 1: *Flagellat autem omnem filium, quem recipit.* Castigantur improbi ad exemplum aliorum, XX, 668, 2: *Sodoma et Gomorraha... facta sunt exemplum, ignis alevni panam sustinentes.* Castigatio scelerum signum est electionis peccantis, XXI, 58, 2: *Ecce mittam eam in lectum et qui manducant cum ea, in tribulatione mazima erunt, nisi penitentiam ab operibus suis egerint.* Castigatio Dei bonos secernit a malis, germanos Dei filios probat, XIX, 500, 1: *Quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes, ergo adulteri, et non estis filii.*

3° Castigatio quoniam sit meriti et boni, V, 84, 1: *Quem enim diligit Dominus corripit, et quasi pater in filio complacet sibi.* Castigationis effectus, IX, 93, 2: *Inclina aurem tuam et suscipe verba intellectus, et ne festines in tempore obductionis* (Vide AFFLICTIO, ADVERSITAS).

4° Castigatio patris quantum filio prosit, V, 399, 1, 2: *Qui parciit virgæ, odit filium suum; qui autem diligit illum, instanter erudit.* Castigatio filium emendat, etiam contumacem, VI, 27, 1: *Erudi filium tuum, ne desperes.* Eius negligentia est causa damnationis filiorum, VI, 192, 2: *Noli subtrahere a puero disciplinam... tu virga percutes eum, et animam ejus de inferno liberabis.* Castigatio convenit etiam servo, X, 184, 2: *Ciboria, et virga, et onus asino; panis et disciplina, et opus servo, 186, 2: Operatur in disciplina, et querit requiescere, laza manus illi, et querit libertatem* (Vide PATRIA).

5° Castigatio sit moderata, VI, 159, 1: *Stultitia est colligata in corde pueri, et virga discipline jugabit eam.* Eam superior mollioribus verbis condiciat, 242, 1: *Labia doseculabitur, qui recta verba respondet* (Vide CORREPTIO).

CASITAS, CASTUS. 1° *Castitatis definitio.* Casitas quid sit, VII, 402, 2. Casitas dicitur a castigatione, XXI, 272, 2. Cur dicatur sanctitas, XIX, 127, 1: *Hæc est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra.* Casitas quomodo differat a conti-

nenia, XVIII, 539, 2: *Fructus autem Spiritus est... continentia, castitas.*

2° *Castitatis natura et excellentia.* Casitas est magna virtus, XV, 423, 1, 2: *Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est.* Est virtus princeps, regalis et divina, XXI, 271, 2. Cum eorum centum quadraginta quatuor millia habentes nomen ejus, et nomen patris ejus scriptum in frontibus suis, Job, 291, 4: *Ballean. regum dissolvit, et præcingit fune venes eorum.* Est speciale donum Dei, II, 76, 1. Est incorruptio spiritus, XX, 314, 1: *In incorruptibilitate quieti et modesti spiritus.* Casitas est velut martyrium, XIII, 443, 1, 2. Castificatio animarum quæ sit, XX, 268, 2: *Animes vestras castificantes in obedientia charitatis.* Castitatis tres gradus, VIII, 154, 1: *Quæ est ista quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol?* Castitas pulchritudo, V, 182, 1: *Qui autem adulter est... turpitudinem et ignominiam congregat sibi.* Eius laudes, II, 73, 2 et seq. Casitas nec igne concupiscentie, lædi potest, nec igne corporali, XIX, 421, 1: *Talis enim docebat ut nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus.*

3° *Castitatis symbola.* Casitas myrrha denotatur, XV, 82, 1. Percingulum representatur, XX, 258, 1: *Propter quod succincti lumbos mentis vestrae.* Castitatem et castos amat olea; eam castitatis symbolum sunt, IX, 641, 2: *Quasi oliva speciosa in compis.*

4° *Castitatis fructus et comoda.* Casitas est vere religionis comes, IV, 414, 1. Est custos vere fidei et vere religionis, VIII, 44, 2: *Sicut fragmen mali puniit genæ tuæ, absque eo quod intrinsecus latet, IX, 607, 1: Tenebræ circumdant me, et periculis cooperiunt me, et nemo circumspicit me.* Est nota vere Ecclesie, unde non invenitur apud hæreticos, XVIII, 458, 1: *Echibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros... in castitate.* Impossibilis est apud hæreticos, 54, 2: *Mercatorum erroris sui in semetipsis recipientes.*

Casti mire placent Deo, VI, 153, 1, 2: *Qui diligit cordis munditiam, propter gratiam laborum suorum habebit amicum regem.* Castitatis index et vindex Deus, XIII, 187, 2. Id probatur exemplis, ibid., et 183, 1. Casitas reddit hominem sanctum, Job, 607, 2: *Quam enim partem habebit in se Deus desuper, et hereditatem Omnipotens de excelis?* Ubi casitas, ibi omnis puritas, sinceritas virtus, VI, 182, 2. Casitas grata est angelis, XI, 168, 1, 2. Casitas nos angelis assimilat, XV, 481, 2: *Erunt sicut angeli Dei in celo.* Casti sunt hæritas Dei, Job, 606, 1. Casti Deo assimilantur, XVI, 652, 1, 2; XX, 413, 2: *Ut per hæc efficiamini divini consortes nature.*

Casitas ipsa soror est sapientie, V, 186, 12: *Die sapientiarum: Soror mea es, XX, 165, 1 et seq.: Quæ autem desursum est sapientia, primum quidem pudica est.* Juvat ad scientiam comparandam, 165, 2.

castitas tunc fortissimus, VIII, 481, 4: *Et cum essem magis bonus, veni ad corpus incoquinatum.* Affert candorem et deum, X, 496, 2: *Delisti maculam in gloria tua, et profanasti semen tuum.*

Casitas est causa fortitudinis, IV, 351, 2: *Quia fecisti viriliter, et confortatum est cor tuum, eo quod castitatem amaveris.* Ea reddit fortes, VI, 509, 1: *Accinzit fortitudine lumbos suos.* Corpus roborat, XVIII, 333, 2: *Omnis qui in agone contendit, ab omnibus se abstinere.* Casitas est fanis quo ligatur dæmon ne nobis noceat, IV, 299, 1.

Ob castitatem jus primogenituræ datum Josepho, Ablatum ob incestum a Ruben, III, 76, 1. Castos Deus ab igne inviolarum conservat, id docetur exemplis, II, 76, 1. Castorum præses est S. Raphaeli archangelus, IV, 272, 2.

5° *Castitatis observande possibilitas et modus.* Casitas est homini possibilis, XV, 422, 2. Eam hæretici impossibilem censent, XVIII, 320, 1. Eius dignitatem omnes quidem capere possunt, sed nolunt, 312, 1.

Casitatis studioso quid factu opus sit, III, 475, 1: *Accidit ut surgere David de strato suo post meridiem.* Eius scutum duplex, memoria Dei, et fuga occasione, I, 353, 1, 2: *Relicto in manu ejus pallio, fugit.* Casitas per humilitatem custoditur, VI, 167, 2 et seq.: *Fovea profunda, os aliena, cui intratus est Dominus, incidit in eam.* Est præmium humilitatis, XVIII, 54, 2. Studium servat castitatem, VIII, 343, 2. Eius custos est vestium honestas, II, 477, 1: *Non induetur mulier veste virili, nec vir ulter veste feminea.* Casitatis tuenda in puella media, IX, 243, 2: *Filiæ tibi sunt, servo corpus illarum.*

6° *Castitatis exempla.* Casitas exacte servata, IV, 523, 2. Casitas morti prelata, 332, 2; 333, 1. Exempla eorum qui pro ea servanda occubuerunt, IX, 607, 1. Ob castitatem occisa sancta Dymphna a fratre, III, 553, 2. Casitas Booz, 244, 2. Casitas Judith quam fuerit eximia, IV, 351, 2.

CASTRA. Castra figendi modus, III, 55, 1. Castra aggere, vallo et fossa muniri solent, XIV, 211, 2. Castra sine dace, quasi populus sine rege, IV, 349, 1, 2. Castra duodecim tribuum in deserto quomodo essent disposita, XX, 374, 1. Castra Judaica suas habebant portas, XIX, 520, 1. Castrametationis duodecim tribuum descriptio, XII, 863, 1, 2.

Castra juxta etymon sint casta, III, 286, 2. Castra dicta ut casta, hinc is arcendæ mulieres, XX, 672, 1. Castra Israel et ejus insignia quatuor, an in Cherubim quadriga represententur, XII, 499, 1. Castrametatio duodecim tribuum mystice et analogice deducitur, 863, 1, 2; et 864, 1. Castra sanctorum vocantur latibula et receptacula Christianorum tempore Antichristi, circa Jerusalem vel alibi castra militaria, XII, 766, 1; XXI, 357, 1. Chori castrorum, in Cantico canticorum quid inquant, VIII, 164, 1.

CASUS. Casus quid proprie sit, VII, 325, 1. Casus providentiæ opponitur, 203, 2. Ille quiibus dominetur, 321, 2. Casus dominatur in rebus dubiis et incertis, V, 579, 2. Ostendit Dei providentiam, ibid. Casus fortuitus Deus permittit ad emendationem aliorum, XVI, 186, 2.

CATARACTÆ. Cataractæ coeli quæ dicantur, I, 142, 2. An in celo sint cataractæ, XIV, 599, 2. Cataractæ vocantur aquæ ex alto defluentes magno impetu et fragore, ut ruere videantur, item loca in quibus aquæ retinentur et a quibus exeunt, XIV, 599, 2.

CATECHISMUS, CATECHISTÆ. Catechismus, catechista quid sunt, XVIII, 575, 2. Catechismi origo et antiquitas, ibid.: *Communitur is qui catechizatur verbo, et qui se catechizat, in omnibus bonis.* Catechismi commendatio, XVII, 32, 1: *Tanquam parvulus in Christo lac vobis potum dedit.* Eum docere Apostoli, 205, 2: *Aperiens autem Philippus os suum, et incipiens a Scriptura ista, evangelizavit illi Jesum.* Catechismi quinque capita catechumenis proponenda, XIX, 399, 1, 2: *Quapropter intermillentes inchoationis Christi sermonem, non rursus jacientes fundamentum penitentia. Catechista matres imitentur, V, 507, 2: Cor sapientis erudit et oculus, et labiis ejus addit gratiam.*

CATECHUMENUS. Catechumenus quid sit, XVIII, 575, 2. Catechumenus sua bona cum catechista communicat, ibid. Catechumeni cur olim hora nona baptizarentur, XVII, 232, 2.

CATHARINA MARTYR (S.). Sancta Catharina Alexandrina fuit, et ibidem decollata, hoc pro sanguine dedit, XIV, 192, 1. S. Catharina corpus ab angelis in Sina translatum est, ibique ab eis sepultum, XIX, 363, 1; XI, 266, 1.

CATHARINA SENENSIS (S.). Sancta Catharina quanta cum fiducia oraret, XX, 49, 1. Ob levem in oratione distractionem a Christo fuit reprehensa, XVI, 559, 1. Eius preces quam fuerit efficaciæ, XIII, 114, 1. Unde tantam sapientiam acceperit, XX, 165, 2. In Dei providentia fidendum aiebat, XII, 95, 1, 2. Voluntati divine se in omnibus conformabat, XV, 190, 1. Cur Pontifici bellum ut Turcis inferret, studeret, XIV, 192, 2.

Duo perfectionis præcepta a Christo accepit, XX, 63, 4, 2. Jussa est a Christo semper ejus recordari, XIII, 292, 2. Visibiliter accepto annulo sponsali, a Christo desponsa fuit, 322, 2. Eius unde cum eo familiaritas, I, 460, 4; V, 100, 2: XIII, 322, 2; XIV, 473, 1, 2. Eius cor abstinuit Christus atque ejus loco et suum dedit, II, 425, 2; XI, 753, 1; XVIII, 533, 2. Quomodo divinus consolatio-nibus perfunderetur, XXI, 54, 2. Ejusdem plus languor, VII, 563, 2. Eius cor pro amore fissum est, XIV, 469, 1; 473, 1. Vehementia amoris mortem sibi acceleravit, XXI, 282, 2.

Ejus orexis erga venerabilem Eucharistiam, XIV, 469, 2. Quos ea in ipsa effectus ediderit, 473, 1,

Quotidiana communione vires animi et corporis reparabat, XXI, 47, 1. In quolibet communione peculiararem gratiam consequatur, X, 217, 2. Ex unica communione dominium anime adeptus est, VI, 173, 1. Vi sacra synaxos sine cibo corporali ullo vivebat, IX, 438, 2; XV, 421, 2. Diu sola Eucharistia vixit, VI, 274, 1; XVI, 395, 2. E Christi manibus aliquando communicavit, II, 138, 2; XXI, 491, 1.

Spurcis cogitationibus agitata, post victoriam meruit videre Christum, XIV, 308, 1. Tantae puritatis erat, ut cum occulto fornicatore agens, ejus fetorem sentiebat, IX, 528, 2. Nares occultabat cum libidini obnoxius occurreret, XVIII, 429, 2.

Quam esset sobria, XIII, 13, 2. Duabus sibi a Christo oblatis coronis, aurea una, spinea altera, hanc elegit, VIII, 27, 1; XI, 232, 2; 608, 4; 725, 2; XV, 614, 1; XVI, 114, 1; 225, 2; XX, 49, 2. Habuit etiam quinque in corpore stigmata, XVIII, 582, 2.

Ejus alloquo omnes ad sanam mentem redibant, VI, 519, 2. Crucem argenteam pauperi dedit, II, 494, 2. Illius in pauperem Christi specie apparentem liberalitas, XII, 634, 1; XVII, 226, 1. Hinc ab eo tempore quo tunicam pauperi dedit, nunquam frigus sensit, XV, 183, 1; XVII, 226, 1. Cur voluerit Romae vivere et mori, XI, 377, 2. Ejus elogium, XXI, 275, 2.

CATHEDRA. Cathedra Moysi est auctoritas docendi et jubendi, XV, 488, 1. Cathedras in templo habebant principes sacerdotum, XXI, 98, 1. Cathedram S. Jacobi Christiani Hierosolymis exulere ante obsidionem, XX, 9, 2. Cathedra S. Jacobi a Christianis Hierosolymis Pellam est translata ante urbis excidium, XV, 505, 2. Cathedram Antiochie S. Petrus quando fixerit, et quomodo hoc sit intelligendum, XVII, 224, 1; 245, 2. Romanam Cathedram quando S. Petrus constituerit, 2, 1, 2.

CATHOLICI. Catholicum idem est quod universale, XX, 1, 1. Unde dicitur, *ibid.*, 2. Catholici in doctrina concordēs erunt et sunt, heretici semper varii, XI, 270, 1. Catholicorum doctrina, in qua ab eis dissident heretici, diu fuit ante S. Gregorium secus ac columinarum heretici, XXI, 203, 1. Catholici inter hereticos degentes signo aliquo externo suam idem produunt, XI, 542, 1. Catholici in Anglia, Scotia, et Saxonia in quo imitentur Tobiam seniores, IV, 269, 2. Catholici pati non debent (juxta auctoris sententiam propriam) ut suam apud se haereticos heretici exerceant, XII, 597, 2. Catholici gaudent de catholicorum victoriis, V, 393, 2. Catholici cum haeretica matrimonium an et quibus in locis liceat, XVIII, 322, 1. Quomodo et quando catholici pietatem pro quaestu habent, XIX, 255, 2. Catholici veritatem Christi in Eucharistia credentis securitas in die iudicii, XVIII, 261, 1. Catholici plures an salventur quam damnentur, XX, 446, 2 et seq. Hic sentire videtur

auctor majorem partem catholicorum damnari propter multas rationes). Catholicorum longe major pars salvatur, et cur, XXI, 378, 1 et seq. Catholicus melius est veluti nuntius piger, V, 307, 2.

CATO SENIOR. Cato cur dicitur ἀγαστος, XX, 52, 1. Cato distichorum moralium auctor quis fuerit, IX, 32, 2; 554, 2. Isamicorum secreta calabat, X, 37, 1. Detribus in hac vita dolebat, VIII, 557, 2; X, 412, 2; XIV, 444, 1; XVII, 431, 2; XVIII, 9, 2. Quomodo ad censuram evectus sit, XIV, 480, 1. Cato senior gulosi cur familiaritatem delectaretur, XIII, 343, 1. Ejus vinea quantum vini quotannis daret, XIII, 411, 2. Quid responderit Munatio amico parum civiliter ab eo repulso, VI, 276, 2.

CATO UTICENSIS. Cato Uticensis constandiam speculum fuit, I, 671, 2; XX, 34, 1. Arenas Libycas primus ingrediens, milites ad se sequendum animavit, IV, 438, 1; X, 445, 1. Cur de Dei providentiam que variis morbis medetur, *ibid.* Aliae ejus proprietates, XII, 724, 1, 2. Cedrus describitur, 527, 1. Medetur patredini, V, 283, 1. Cedro alligabantur libri veterum et membranae, ut diu conservarentur libras, XII, 517, 1. Cedri Libani quenam, *Psalm.* I, 464, 2.

CEDRO comparatur familia David, XII, 638, 2. Et Christus, 629, 1. Tres ejus dotes totidem Christi dotes denotant, *ibid.* Cedrus cur vocetur Pharaos, 724, 1, 2. Cedrus est symbolum aternitatis et immortalitatis, V, 282, 2; XIII, 470, 2. Cedri symbolum sunt pontificum et principum, XIV, 485, 1.

CAUDA. Cauda in canibus est valde sensibilis, et ea omnem affectum indicat, VI, 315, 2. Cauda est index animi in leone, IX, 171, 1. Cauda piscibus velut temo est, XIV, 215, 2. Caudae scorpionum maxime noxiae sunt, XXI, 199, 3; 205, 2. Cauda canis Tobiae finem bonae operationis insinuat, IV, 303, 1. Caudae cur assimilatur heretici, XI, 239, 2. Caudae duae titonium vocantur rex Israel et rex Syria, XI, 187, 2. Caudae capitate equorum visorum Joanni denotant gladios militares, qui instar caudarum retro exstant, et capulos instar capitibus habent, XXI, 214, 2. Aut pedissequos militares, 242, 1.

CAUPONES. Caupones non sunt a mendacio liberi, X, 17, 1. Caupona est imago et origo cultus idololatricae, XXI, 325, 1. Caupone meritorie, habite semper impudicae, XIX, 486, 1. Cauponari verbum Dei quid sit, XVIII, 439, 1.

CAUSA. Causa vocatur a casu, VI, 310, 2. Causa interdum accipitur in Scripturis pro occasione, I, 31, 1. Causa prima debet supplere defectum causarum secundarum, V, 519, 1. Has disponit Deus, unamquamque juxta conditionem suam, VI, 5, 2. Causae secundae defectus tribuendi sunt, non primae, *Psalm.* II, 419, 1. Causae secundae sine Deo nihil possunt, *Psalm.* II, 200, 1. Causa impellens ad peccatum, peccat, XVIII, 168, 1. Causae duae ad idem opus meritorium concurrunt, naturalis et supernaturalis, 432, 2.

CAVERNA MACERIE. — Caverna macerie in Cantico canticorum est sacra Scriptura, VII, 588, 1, 2. Est catus beatorum, 589, 1. Uterus Deiparae et Bethleem, item uterus Elisabeth: etiam sepulcrum Christi, *ibid.*, 2.

CEDAR, CEDARENI. Cedar quid, VII, 492, 2. Filius fuit Ismaelis et pater Arabum, sive Nomadum, *ibid.* Quam regionem denominavit, XII, 343, 1.

Est Arabiae Petrae pars, *ibid.* Regio Arabiae unde sicca, 700, 1. Cedareni Arabiae incolae, eorum mores, XI, 334, 1, 2; 704, 1. Unde dicti sint, 334, 1, 2; XII, 313, 1. Eorum peritia sagittandi, XI, 331, 1, 2. Cedareni erat Judaeis barbarus, 525, 1. Habebant in tabernaculis, et incertis sedibus vagabantur, *ibid.* Eorum mores et domus describuntur, XII, 313, 1. Eorum depeccationes, *ibid.* et 2.

CEDRON. Cedron est vox hebraea, non graeca, dicta ab obscuritate, XVI, 606, 1. Cedron torrens est inter Jerusalem et montem Oliveti, qui per vallem Josaphat in longum decurrit, XIV, 280, 1, 2.

CEDRUS. Cedrus alta est et amat alta, enodis est et recta, et solida, ampla est, odorata, carlem nescit, semper frondet, picem fundit, fructum fert suavem, ejus pice dolores dentium sedat, IX, 633, 1; XII, 724, 1, 2. Ejus fructus, IX, 633, 2. Ejus succus fugat serpentes, *ibid.* Resinam habet laudatissimam que variis morbis medetur, *ibid.* Aliae ejus proprietates, XII, 724, 1, 2. Cedrus describitur, 527, 1. Medetur patredini, V, 283, 1. Cedro alligabantur libri veterum et membranae, ut diu conservarentur libras, XII, 517, 1. Cedri Libani quenam, *Psalm.* I, 464, 2.

CEDRO comparatur familia David, XII, 638, 2. Et Christus, 629, 1. Tres ejus dotes totidem Christi dotes denotant, *ibid.* Cedrus cur vocetur Pharaos, 724, 1, 2. Cedrus est symbolum aternitatis et immortalitatis, V, 282, 2; XIII, 470, 2. Cedri symbolum sunt pontificum et principum, XIV, 485, 1.

CELERITAS. Celeritas necessaria in duce, III, 62, 1. Est dos una ducis, IV, 391, 2. In bellis maxime necessaria est et ad praelia conficienda multum valet, X, 131, 2; XIV, 208, 1, 2. Celeritas nimia suggillatur, V, 385, 2 et seq.

CELLA. Cella et Cellarium dicuntur a *celando*, VII, 488, 2. Cella bona varia, XIII, 314, 1, 2. Cellae propriae commoda, X, 82, 1 et seq. Cella continuata dulcescit, *Job.* 578, 1. Est nidus religiosorum, *Job.* 577, 1. Cella vinaria Cantici quanam, VII, 556, 2. Cella tres sponsi, aromatica, unguentaria et vinaria, 557, 2. Cella et promptuaria animarum quae sint post mortem, XXI, 149, 1.

CELLARIA. Cellaria Cantici quanam, VII, 488, 2; 489, 1, 2. Sunt secreta divinitatis, 488, 2. In cellariis Dei exultat anima sancta, 490, 1. Cellariis, sacra Scriptura, mysteria incarnationis, mortis et resurrectionis Christi, caelum, paradisi terrestres, revelationes, visiones, raptus, consolaciones spirituales, sacramenta, praecipue Eucharistia, adumbrantur, 489, 1, 2. Cellaria sunt attributa divina, *ibid.*, 2 et seq.

CELSITUDO ANIMI. Celsitudo animi promittitur Deum colentibus, XI, 687, 1. Facit tranquillios et beatos, *ibid.* Regnum fortunae despicit etiam in doctioribus, *ibid.*, 2. Celsitudo animi sancti omnia terrena despicientis, IX, 453, 1.

CENSUS. Censum certum Deus a singulis Hebraeis

exigebat, I, 712, 1. Quibus de causis, *ibid.*, 2. Eundem censum Vespasianus Judaeis devotus indidit, *ibid.* Censum Judaeis indicitus a Romanis, erat didrachma: quae illius causa et origo, XV, 395, 1, 2. Solvebant aequale pretium in censu hae pauperes et divites, et quare, I, 714, 1. Quid census pretium analogice significat, I, 713, 2.

CENTRUM. Centrum terrae triplex, VII, 33, 1. Centrum terrae non multiplex physice, 34, 2. Centri gravitatis terrae a centro rotunditatis differentia, *ibid.* Centrum terrae an recte vocetur *caput pulverum terrae*, V, 233, 1. An id vocari queat, abyssus, *ibid.*, 2. Centrum est symbolum peccati inveniati, 561, 2.

CENTUPLUM. Quid sit centuplum promissum omnia relinquere propter Deum, V, 525, 2; XV, 435, 2 et seq.; XXI, 56, 2. Centuplum reddit Deus eleemosynariis, VI, 261, 2.

CENTURIO. Centuria quot milites contineret, XVI, 230, 2. Centurio cujus puerum Christus sanavit, quis fuerit, an fuerit Hispanus cognomen G. Cornelius, XV, 222, 1. Centurio cujus servus infirmabatur Capernaui, alius fuit a regulo, XVI, 368, 1. Primo per Judaeos et amicos Christum commellavit, tandem ipse eum adit, XV, 222, 1. Difficultas occurrens in ejus petitione et saniorum ab eo missorum enodatur, *ibid.*, 2 et seq. Christum credit esse Deum, ideoque se coram eo humiliter gessit, XVI, 223, 1. Ejus hereticae virtutes, *ibid.*, 2. Quomodo ejus fides major omnium fuisse a Christo dicitur, 224, 1 et seq. An peliorit ut Christus in domum suam veniret, XV, 418, 1. Ejus domum non videtur Christus ingressus, sed in loco ubi et centurio occurrit, servum curasse, 227, 1.

Centurio qui Christum mortuum confessus est esse Filium Dei, quis fuerit, XV, 636, 2. Quid de eo confessus sit, et qua occasione, *ibid.*

CEPHAS. Cephas idem est quod petra, vel Petrus, sic dicitur Simon, XV, 132, 1; 256, 1; XVI, 324, 1. Cephas in Epistolis B. Pauli idem est qui Petrus apostolus, XVIII, 528, 2 (*Vide* PETRUS).

CEREBRUM. In cerebro cujusque est aliquid bestiae, XII, 486, 1. Cerebrum spiritus animales suppeditat homini, 753, 1. E cerebro oritur semen naturale, V, 138, 1. E cerebro maxime viget sensus tactus, XV, 610, 2. Cerebri vulnera memoriae officunt, XVIII, 189, 2. Cerebri propria commenta populo non sunt vendianda, XIII, 226, 1.

CERETHIM. Cerethim vox unde deducatur, et quid significet, XIV, 289, 2. Cerethim quae gens, XII, 684, 2. An omnes Philistini vocentur Cerethim, an certa eorum regio ad meridiem sit, *ibid.* Ita vocati milites praetoriani Davidis, *ibid.* Cur essent hi asciti ad custodiam regii corporis, III, 469, 2; XII, 684, 2. An ab his habitata sit et nominata insula Creta, an vero Cerethim orta a Cretonibus, *ibid.*, 2. Celsitudo animi sancti omnia terrena despicientis, IX, 453, 1.

CENSUS. Censum certum Deus a singulis Hebraeis

CEREUS. Cerei accenduntur in templis ad receptionem Evangelii, XV, 2. Cur cum cerei ducesim in officio majoris hebdomadae extinguantur, unus accensus maneat, IV, 504, 2. Per cereos benedictio quomodo fugatur demon, 298, 1. Cerei in Deiparæ honorem accensi in Ecclesia S. Mariæ Majoris, olim in pondere non minuebantur, V, 204, 2.

CERINTHUS. Cerinthus quando hæreses spargere cœperit, XVII, 9, 1. Cerinthus miscera volebat legem cum Evangelio, XXI, 59, 2; 60, 1. Mire extollabat angelos, eosque præferebat Christo, XIX, 95, 2; XXI, 336, 1. Ponebat illos velut minores deos, et Christo nobiliores, XIX, 94, 2. Tamen angelum Judæorum dicebat esse malum, 95, 1. Dicebat Christum non esse Deum, hinc a Joanne *regulatur* in Apocalypsi, XXI, 40, 1. Christum et Deum a Jesu dividebat, XIX, 53, 1, 95, 2. Erat hostis crucis Christi, et Epicureus, 53, 2. Impio dicebat B. Virginem e Josepho concepisse, XII, 839, 2. Quæ de Ecclesie felicitate predicta erant ad terrenam et delicis corporis referebat, XVIII, 404, 2. Fuit pater Chilistarum, *ibid.*: XX, 244, 2. Resurrectionem negavit, XVIII, 404, 2. Pugnabat pro Judaismo et lege Mosis, XVII, 246, 2; 298, 1. Adversarius Pauli erat: judæis questionem movit de servandis legalibus Mosis simul cum christianismo, XVIII, 19; 482, 1. An sit auctor Apocalypseo, 404, 2. Cur et Apocalypsis attributa, XXI, 6, 4; 346, 4. Pervenit ad aunum Christi CLXVI.

CERTAMEN SPIRITUALE. Certamen nostrum in cursu consistit, XIX, 495, 4: *Per patientiam curramus ad propositum nobis certamen. Certandum et laborandum semper Christiano, XII, 579, 4. Certandum Christianis post baptismum aspidem, XVIII, 338, 4: Sic currite ut comprehendatis: omnis qui in agone contendit, etc. Certandum eis in celum perlingere volentibus, XI, 368, 1; XXI, 378, 2: Et faciet Dominus ... in monte hoc convitium pinguium, convitium vindemie. Certantes et laborantes soli caelos subeunt, V, 276, 1: Manus ... fortium divitiis parat. Certantibus datur bravium, non otiosis, XV, 449, 1, 2: Potestis vivere calcem quem ego bibiturus sum?*

Certandum pro veritate et salute animæ, IX, 168, 1: *Usque ad mortem certa pro justitia. Certandum est contra vitia incipienti ad meliora converti, 91, 4: Accedens ad servitum Dei, ... prepara animum tuam ad tentationem. Certo quam acriter pro fide Christiani debeant, XX, 653, 2: Deprecans supercœptari semel tradita sanctis fidei. Certantem spectator Deus, Job, 237, 1. Certantes adiuvantur a Deo, 397, 2: Deus autem omnisi gratiæ ... modicum passio ipse perficit, confirmabit, solidabitque.*

CERTITUDO. Certitudinem qualem habere gratiæ possimus, XX, 584, 2: *In hoc scimus, quoniam manet in nobis, de Spiritu quem dedit nobis. Cer-*

titudo conjecturalis justitiæ et sanctitatis cur nobis sufficere debeat, XVIII, 136, 1: Acceptis Spiritum adoptionis florum, in qua etiamus: Abba, Pater. Certitudo promissionum Dei, XIX, 485, 1: Invisibilem enim tanquam videns sustinuit. Certitudo fidei catholice, XVIII, 518, 2: Licet nos, aut angelus de celo evangelizet vobis præterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit. Unde hæc oriatur, XIX, 122, 4: Acceptis illud, non ut verbum hominum, sed sicut est verbum Dei. Certitudo divine spei, XVIII, 92, 4: Spes autem non confundit, quia charitas Dei diffusa est in cordibus nostris. Certitudo mercedis expectanda pro laboribus, XIX, 286, 1, 2: Fidelis sermo, nam si commortui sumus, et convivimus. Certitudo de beatitudinis adipiscenda mire hominem recreare debet, VI, 289, 1: Aqua frigida animæ sitienti, et nuntius bonus de terra longinqua. Qualem certitudinem in hac vita habere possimus prædestinationis nostre, XVIII, 593, 2: In quo signati estis Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hereditatis nostre. Certitudinem gratiæ novantes sibi promittunt, 195, 2: Sine penitentia sunt dona et vocatio Dei. Certitudinem tantum conjecturalem habent perfectiores de sua salute, 134, 2: Ipse Spiritus testimonium reddidit spiritui nostro, quod sumus filii Dei.

CERVUS. Cervi proprietates et natura describitur, V, 146, 2; Psalm. I, 120, in titulo. Unde dicitur gratæ *Diapoc*, 147, 2. Dicitur gratæ *Diapoc*, ab extrahendo serpente, quod habita suo serpentes o cavernis extrahat, VII, 573, 4; XIV, 450, 2. Cervorum longævitæ, IX, 79, 2. Cornu dextrum ex injuria intra terram abscondunt, 413, 4. Eorum in trajeciendis annibus industria in suscinendo cornuum pondere, XVIII, 573, 1. Amore cervæ ardet, ideo a venatore facile capitur, V, 197, 2. Ejus stoliditas, *ibid.* Musica capitur, X, 336, 1. Cervus masculus cum pinguirit, cur secum petat, XIV, 266, 2. Natura degener est, *ibid.* Quamdiu vivat, V, 147, 2.

Cervæ velociore sunt cervis, cur, XIV, 266, 2. Prudentia cervarum in quo consistit, *ibid.* Cervæ difficillime pariunt, XVII, 35, 2; XVIII, 554, 2; 732, 2. Pariunt tonante celo, IX, 467, 4. Cervæ præ aliis bestiis amat fetus, XII, 120, 2. Quomodo pullos ad cursum exerceant, X, 95, 2. Hinnulum assuefaciat quo refugeret debeat: quomodo pro eo pugnet, XIV, 266, 2.

Per cervos et capreas Cantici quinam intelligantur, VII, 569, 1. Cervus est symbolum Christi, V, 148, 2. Et Ecclesie, et amici, 149, 4. Cervæ est symbolum amoris conjugalis, 145, 2 et seq. Cervis comparantur conjuges, XVIII, 554, 2. Cervi cum amatore Dei similitudo aptissima, Psalm. I, 273, 4. Cervæ comes et nutrit fuit S. Egidii, V, 145, 2.

CETHIM. Cethim filius Japhet primus occupavit Cyprum, XII, 26, 2. Cethim est Cyprius et Macedonia, IV, 442, 1; XI, 347, 2. Cethim unde ha-

bræce dicitur Italia et Cyprius, II, 336, 2. Cethim est urbs in Cypri, Cyprius inde et aliæ insule vocata Cethim, *ibid.* Cethim Judæis variæ denotat loca in mari Mediterraneo sita, XII, 693, 2.

CETURA. Cetura uxor et ancilla Abrahæ, eandem sit cum Agar, I, 263, 4. Quid vox hæc significet, *ibid.* Fuit serva, *ibid.* Quoto anno ætatis eam Abraham duxerit, *ibid.* Quot ex ea genuerit proles, *ibid.*

CETUS Cetus quid proprie sit, XIV, 38, 1, 2. Cetus quid significet, *ibid.* Cur a Deo creatus sit, 772, 1. Non facile potest ab homine capi, 770, 2. Potens in vorando, 778, 1; 782, 1. Terret navigantes, 779, 4. Ceti mira durities, 778, 2. Illius sterunitio qualis, 776, 2. Cetum excoicare difficile est, 774, 5. Ceti homini parent, IX, 477, 2. Eorum magnitudinem vocantur belluæ, X, 413, 4. Eorum vastitas, descriptio, variæ species: gaudent luce et sole, *ibid.* Amant profundum maris, XIV, 41, 1. Et loca montosa, 42, 2. Quomodo fetus terras adherentes liberant a periculo, *ibid.* Eorum oculi, *ibid.* Ceti nemine est commune ad omnes pisces grandes et cetaceos, 38, 1, 2.

CHEROGRIILLUS. Chærogriillus quale sit animal, II, 62, 1 et seqq. Non est hericium aut cuniculus, *ibid.* et seqq. Significat injustitiam, 62, 2.

CHALANNE. Chalanne urbs fuit potens juxta Babylonem condita a Nemrod, quæ postea a Partis acta, ad ex hauriendum Babylonem et Seleuciam, dicta est Cessiphon, XIII, 594, 2.

CHALCEDONIUS. Chalcedonium quæ sit gemma, an idem qui carbonculus, unde dicitur, an dicendus carchedonius, XXI, 386, 2. Dicitur an dicendus carchedonius, XXI, 386, 2. Dicitur an dicendus chalcidius, unde dicitur, an idem qui onyx, *ibid.*: 387, 1. An interdum candeat, itaque sit adamas, 387, 4.

CHALCOLIBANUM. Chalcolibanum quidnam sit, XXI, 32, 1. An sit thus, an auricalcum, *ibid.*

CHALDEÆA. Chaldæa cur in libro Machabeorum vocetur Persia, IV, 499, 2. Chaldæa vocatur Chanaan, quia mercatura erat dedita, XII, 625, 4. Israeli est ad orientem septentrionalem: unde nunc orientalis, nunc æquilonaris dicitur, 628, 4.

CHALDÆI. Chaldæi prædones, *ibid.* Chaldæi milites utebantur purpura ad tegendum vulnera, IV, 432, 1. Solebant alienigenis, ac præsertim Hebræis, cum in urbem veluculam asciscerentur mutare nomina, 368, 2. Unde acceperunt ritum præferendi ignem suis regibus, XI, 288, 1; XII, 487, 4. Et castrii, XII, 47, 1; 493, 1, 2. Chaldæi reges habebant coronam radiis solaribus distinctam, et solis nomine salutari volebant, 288, 4. Nomina sibi indebant a diis suis, 562, 2; XIII, 56, 2. Chaldæis an in conviviis usitatum, ut aliorum se crapula, nuditate ac feditate oblectarent, XIV, 232, 1, 2.

Litteræ liquidæ inter se commutantur, XIII, 47, 1. Rarius duali, plerumque vero plurali, etiam pro duali utitur, XIII, 17, 1; XIX, 160, 2. In vo-

cibus hebraicis S litteram commutant in T, XIII, 330, 2. Vocantur astrologi et genethiatici, XII, 18, 1.

Chaldæi monarchiam Assyriorum ad se transfulerunt, XIV, 121, 2. Eorum imperium ex quo tempore cœperit, XII, 55, 1. Cur equis rufis assimilantur, XIV, 427, 2. Chaldæorum regnum cur lænæ comparatur, XIII, 86, 2.

Eorum invadentium Jerusalem descriptio, XIII, 493, 1, 2; 494, 1, 2. Per quam portam irruerunt in Jerusalem, XII, 269, 4, 2. Per portam Piscinam primum in urbem irruerunt, XIV, 278, 1, 2. Quomodo sanctificati sint a Deo contra Jerusalem, XII, 474, 1, 2. Bellum Chaldæorum contra Jerusalem erat sanctum tripliciter, 59, 1, 2. Quomodo sint sacerdotes Dei in strage Judæorum, XIV, 276, 1. Quomodo vocentur milites, exerciticia Dei, XIII, 495, 1, 2. Dei voluntatem de pueniendi per Chaldæos Jerusalem intelligere poterunt ex prophetia Jeremias et aliorum Prophetarum, XII, 59, 2. Quomodo sue ambitioni et Dei voluntati in occupanda Jerusalem satisfacerint, *ibid.* Comparantur aquilis ob celeritatem, 47, 4; 625, 3. Locustis comparantur Judæam depascentes, I, 516, 1; XIII, 485, 2. Eorum dexteritas et exercitatio in pugnando, saltando, etc., et audacia, XIII, 494, 4, 2. Judæorum ritus et sabbata irriserunt in excidio, XII, 357, 1, 2. Jerusalem et templum incendiendum, X, 526, 2. An omnes libros Veteris Testamenti cum templo exusserint, IV, 204, 1, 2. Eorum savities, rapacitas, voracitas, XIV, 210, 2. Comparantur leoni, pardo, lupo, *ibid.* Quomodo Tyrum expugnarent, 214, 2. Chaldæi dicti orientales vastarunt provinciam Ammonitarum, XII, 683, 1. Quomodo vastando Moabitam non peccassent, 304, 4. Cur vocentur hamus Egyptiorum, 745, 1. Cur vocentur piscatores et venatores, 588, 1. Cur vocentur Chananæi, *ibid.*, et 626, 1. Eorum Niniven expugnantium viva hypotyposis, XIV, 477, 2; 478, 4, 2 et seqq.; 487, 2. Chaldæorum tres reges quibus servire Judei, qui sint, XII, 204, 2.

Chaldæi vastatores Jerusalem vastabantur a Persis, XII, 366, 2. De nocte oppressi a Persis ebrii et dormientes, eorum insipientia dum obsiderentur, 331, 1, 2. Eorum imperium corruit in Baltasare, XIV, 244, 2. Chaldæi primo execis ob crudelitatem, XI, 569, 2. Deinde ob fastum, 570, 4. Tertio, ob incantationes, *ibid.*, 2. Ob eas male audierunt, *ibid.* (Vide BABYLONI).

CHALDÆUS PARAPHRASTES. Chaldæice paraphræses in Biblia quinam auctores, XIII, 232, 2. Chaldæus paraphrastes fabulosus, IV, 107, 2. Chaldæus paraphrastes subinde judæizat, XIV, 264, 2. Chaldæus paraphrastes Cantici quinsam, VII, 463, 4.

CHAM. Cham quid significet, I, 136, 1. An in arca usus conjugio, 164, 1. Quomodo dicitur per anticipationem pater Chanaan, 158, 2. De eo per

trēm irridenti, et ejus positione, I, 161, 1, 2. Fuit medius florum Noe. *ibid.* Fuit primus rex Egypti, 166, 2; XIV, 270, 2. Inde Egyptus dicta est terra Cham, et Saturnus appellatus est *Egyptus*, XII, 547, 1; XIV, 270, 2. Jupiter Hammon, *ibid.*; XII, 547, 1. An fuerit magie inventor et propagator, I, 492, 2.

CHAMELEON. Chamaleon quale sit animal, et unde dicatur, II, 70, 1. Mutat colorem, et quomodo. *ibid.* An vivat sine cibo ex aere, *ibid.* Non vivit ex aere, sed ex rosis et muscis in aere volantibus, VIII, 596, 1; XV, 99, 2. Chamaleon symbolum est pravi et inconstantis, IX, 196, 1. Item ambitiosi, V, 277, 1. Significat tropologiae eos qui se vento honoris et deliciarum pascunt, II, 70, 1.

CHAMOS. Chamos fuit deus comessationum, XII, 299, 1. Fuit Bacchus, III, 613, 1; XII, 299, 1. An idem cum Beelphegor, id est Priapo, XII, 299, 2. Ejus sacra per meretricis exercebantur, *ibid.* Chamos cultus a Moabitibus, XI, 298, 2.

CHANAAN. Chanaan an natus in arca Noe, I, 258, 2. An ipse una cum patre Noe avum suum irriserit, 161, 1. Chanaan hebraice sonat mercatorem, XI, 351, 1; XIV, 284, 1. Quia Chanaan olim in mercatura celebris erat, XIV, 546, 1. Chanaan nomine cur vocentur Israelitici, XIII, 449, 1, 2. In Chanaan Christus natus est et mortuus, et hinc veteres in ea sepeliri volvere, XIX, 482, 2.

CHANANÆA. Chananaea fuit inter posteros Jacobi divisa, X, 449, 1. Chananaea jure hereditaria erat Hebraeorum, III, 9, 1. Chananaea Hebraeis data quoad dominium, 92, 93, 1. Chananaea non omnino tota a Josue subacta, 68, 1, 2. Ideoque per jubilai buccinas expugnato Jericho, 34, 4. Chananaea termini ad quatuor mundi plagas qui, I, 625, 1. Ejus longitudo et latitudo, fuit minor Belgio, III, 70, 2. Chananaea a Deo Hebraeis data portengebat usque ad fines Damasci, XII, 854, 2. Ejus divisio describitur, *ibid.* et seq. Satrapia Philistinam ad Chananaeam pertinent, nec eas Hebraei possederunt, nisi forte exiguo tempore, III, 73, 1, 2. Tyrus et Sidon ad eam quoque pertinent, quas Hebraei tamen nunquam possederunt, *ibid.* Ejus promissio quid significet, I, 192, 2.

CHANANÆA MULIER. Quomodo Christum ad filiae suae energumens miserandum excitavit, XV, 353, 2. Unde novit esse Messiam, *ibid.* Tam in via quam in domo Christo supplicavit, 356, 1. Ab eo semel repressa foris institit, *ibid.* Comparat se eam, 2. Et Christum sua ipsa sententia stringit, *ibid.* Doctillanos orare, *ibid.* Magna ejus fides a Christo celebratur, 357, 4.

CHANANÆI. Chananaei erant Phoenices, III, 27, 1. Chananaei idem est quod mercator, XIV, 20, 1; Chananaei naufragi rei et mercaturae fuerunt peritissimi, XII, 442, 1. Erant mercaturae additi, 625, 2. Chananaei terreni et avari ob maris vicium mercaturae, et in sa fragibus et dolis va-

cabant, XIII, 449, 1, 2. Lingua eorum affinis hebraice, II, 399, 2; III, 14, 1. Cor nunc septem, pene undecim gressus ex his numeratur, I, 206, 1, 2.

CHANANÆI POSTE. Et ignis sagittis protriit ante adventum Hebraeorum, XIV, 252, 2. Eorum peccata ob quae ex sua terra expulsi, I, 205, 1; II, 418, 2 et seq. Eos Deus tribus de causis fuisse unquam penitus ab Hebraeis excisi, XV, 355, 1. Cur a Deo non totaliter electi de terra, III, 124, 1. Cur inter Hebraeos aliqui remanerent, 525, 1. Multi ejus incolae patriam deserentes ob timorem Josue, varias mundi partes habitarent, III, 67, 2. Tempore Salomonis non debebant occidi, 601, 1. Non fuerunt omnes damnati, X, 472, 2.

CHAOS. Chaos quid sit, et quale inter infernum et cos sit interjectum, XVI, 226, 1. Chaos primo mundi die creavit Deus, XIX, 472, 2.

CHARACTER. Character Confirmationis et Baptismi, XVIII, 424, 2; 425, 4. Est indelebilis, 647, 1. Character Baptismi non consistit Christo, XI, 655, 2. Character Antichristi (*Vide ANTI-CHRISTUS*).

CHARIENTISMUS. Charientismus est figura rhetorica, et quis ejus usus, XIII, 253, 2. Ejus exempla aliquot in sacra Scriptura dantur, *ibid.*

CHARISMA. Per charisma quam gratiam significat Apostolus, XIX, 273, 2. Quae vocet charismata meliora, 377, 1. Charismata Spiritus sancti varia sunt, XVIII, 205, 2.

CHARITAS (*Vide AMOR DEI. AMOR PROXIMI*). CHARITES. Charites quomodo ab ethnicis pingentur, quae earum nomina et significatio, XVIII, 476, 2; XIX, 107, 1. Charites tres horarum sunt sorores, ea matrimonio necessariae, V, 585, 2 et seq.; X, 12, 1. Sunt filiae Jovis et Veneris, 303, 2. Cur et ipsae et Horae sorores fingantur, IX, 309, 1. Sunt pedesque Veneris, X, 11, 2. Charitum trium symbola, IX, 369, 1. Charites tres fidelium sunt sanctitas, laetitia, spes, 408, 2.

CHARTA. Chartae usus olim incognitus fuit, XIV, 224, 1; 413, 4. Unde fiat, 224, 1, 2. Papyro veterum successit, *ibid.* Chartas plicandi mos vetricum fuit apud veteres, XII, 517, 1.

CHEREM. Cherem votum vocatur anathema, quo res Deo consecrata in aeternum separatur a domino suo et usibus profanis, XVIII, 157, 1. Cherem quid significet, *ibid.*, IV, 353, 2; 437, 1.

CHERUB. Cherub vox hebraice unde derivetur, I, 645, 2; XII, 593, 2; XXI, 405, 1, 2. Quid ea significet, 708, 1. Cherub item est quod equitans, auriga, princeps, currus, XIX, 433, 2. Cherub cum gladio ante paradisum positus, quis fuerit, I, 114, 2.

CHERUBIM, CHERUBINI. Cherubim duo supra arcam, quidam fuerint, I, 644, 1 et seq. An habuerint speciem quatuor animalium Ezechielis, *ibid.*, 2. Sunt generis neutri et caruerunt sexu, I, 642, 1; XIX, 435, 1. Quales eorum fuerit situs circa arcam et propitiatorium, I, 642, 2. Cherubin duo ex p-

pitatorio prodeuntes ipsum obumbrabant, XIX, 435, 2. Huic currus speciem dabant, *ibid.* Cherubini Mosaiaci et Salomonis quales essent et qualiter collocati, 578, 2; 579, 1. Quales et quo situ fuerint Cherubini Salomonis in templo, *ibid.* Cherubim erant in altari thymiamatis, sed duo tantum, IV, 137, 2. Cherubim duo qui erant super arcam in propitiatorio, an recte vocentur duo animalia, XIV, 244, 2. Cherubim an fuerint in aere penduli, I, 642, 2. An insisterint arcae uno ve. utroque pede, 643, 1. An steterint in pavimento Sancti sanctorum, *ibid.* Erant tabernaculi velis et cortinis intexti, 658, 1. Quo fine positi sint super arcam, quidve significaverint, 644, 1. Erant currus gloriae et victoriae Dei, *ibid.*; XVIII, 626, 1; XIX, 435, 2. Significabant angelos, qui sunt stipitatores Dei, I, 644, 2. Significabant allegorice Ecclesiam, *ibid.* Anagogice colum, *ibid.* Quo sensu Deus dicatur sedere vel vehi super Cherubim, 645, 1. Sunt symbolum sapientiae, I, 646, 2; XX, 31, 2.

Cherubim cur videat Ezechiel, Seraphim Isaias, XI, 169, 1. Cherubim in curru Ezechielis non unam sed quatuor habebant facies, XII, 480, 2 et seq. Erant hi Mosaiaci non per omnia similes, 482, 2. Erant facibus orati et vestiti, *ibid.* Eorum schema varium fuit, non tamen monstruosum, *ibid.* Cor exivias potius leonis, bovis, aquilae et hominis assumant, quam aliarum ferarum, *ibid.* Ex his didicerunt Gentiles efformare suas sphinges, 483, 1. Habebant pedes rectos, cur, *ibid.* et 2. Eorum pedes erant pennati et vitulini, *ibid.* Eorum pedes quales scintillas emitterent, 484, 1. Quot singuli haberent manus, *ibid.* et 2. Et cur tot haberent, *ibid.* Facies et alae eorum quot essent, et quomodo sitae, 485, 1. Pennae eorum alterius quomodo junctae essent ad alterum, *ibid.* et 2. Quid haec alarum junctura designaret, *ibid.* Illorum motus erat naturalis, *ibid.* 2. Hunc motum quomodo nos imitemur, *ibid.* et 486, 1. Quomodo coram facie sua quodque ambularet, 437, 1. Ab igne intermedio ignire videbantur, *ibid.* 2. Ihant et revertentur, Deo jubente, instar fulguris, *ibid.* Erant ad currum Dei, non in curru, 483, 1. Oculi eorum an veri fuerint, an symbolici, 492, 1, 2. Duplex eorum erat motus, 493, 2. Hi Cherubim similes erant Mosaiaci et Salomonici, 495, 2 et seq. Item Seraphinis Isaias, sed in quibusdam dissimiles, 496, 2. Similes quoque fuerunt animabus Joannis in Apocalypsi, 497, 1. Item angelis Danielis, *ibid.* Sunt hi quatuor principes angeli, 503, 1. Cur pingantur imberbes, *ibid.* Et perpetui juvenes eorum significetur et aeternitas, XIX, 435, 4. An fuerint ex ordine Thronorum; verisimilius eos fuisse ex ordine Cherubim, 503, 2; 504, 1. Non tantum Deo assistunt, sed et foras mittuntur, *ibid.*; 364, 4.

Cherubim an in templo praecise viginti quatuor merint, itaque 24 seniores Apocalypsis representant, XII, 814, 1; XXI, 99, 2. Cherubinorum perspicacitas, 410, 2. Cherubini Ezechielis habebant ungulam fissam, non item animalia Joannis, *ibid.* Ev-

rum perfecta idea, *ibid.* Illi describuntur, 104, 1, 2, 407, 4. Cherubim an sint Theraphim, XIII, 330, 2. Judaei in veneratione erant, 332, 1.

Cherubim quadriformes representant quatuor Christi stemmata, XIX, 6, 2; 355, 4. Cherubim sunt symbola victoriae, XII, 813, 2. Eorum sculptura dimidiata erat in parietibus templi, *ibid.* Plures a habebant facies, *ibid.* Cherubim Ezechielis facies quatuor symbolice explicatur, VI, 363, 2. Denotant hi quatuor virtutes cardinales, 468, 2. Cherubim fieri typus Apostolorum, XVII, 82, 2. Cherubim Ezechielis denotant quatuor Evangelistas, XV, 12, 2.

CHILIASTÆ. Chiliastrum an parens Cerinthus fuerit, XVIII, 401, 2. Chiliastrum parens Papias, quis error error de aenea et gemmae Jerusalem restauranda, XII, 456, 2. Chiliastra fingebant sanctos per mille annos felicitatis post diem judicis in terra acturos, V, 70, 2; VII, 771, 1; XIII, 91, 1, 2; XVIII, 558, 2; XXI, 345, 2. Chiliastrum deliria et somnia, XIII, 524, 1, 2. Eorum error refutatur, 346, 1 et seq. (*Vide MILENARIUM*).

CHILON. Chilon antequam ad cenam invitatus condiceret, convivarum scire volebat nomina, X, 440, 2. Eius sententiae ethicae, IX, 30, 2. Cujus res puniterit, XVII, 405, 2. Prae gaudio mortuus est, XXI, 83, 2.

CHOLERA. Cholera morbus quod genus morbi sit, X, 266, 2. Corpus mire cruciat et pungit, 126, 2.

CHOLERICI. Cholericis sunt pusillanimes, V, 434, 1. Inepti sunt ad regendum, 555, 2. Non sunt nimis acriter increpandi, VI, 475, 1. Cholericus quia celeris ingenii velocissimo consilii bello utilis, IV, 418, 2.

CHOREA. Choreae quid sit, IV, 281, 1; *Nunquam cum ludentibus miscui me.* Choreae descriptio, XI, 452, 2; XIV, 612, 1. Choreae quamquam licitae et sanctae, VII, 133, 1, 2. *Tempus plangendi et tempus saltandi.* Modus in eis adhibendus, *ibid.*, 2. Choreae sunt illicita virorum, IX, 280, 2; *Cum saltatrice ne assiduus sis* (*Vide SALTATRICEM, SALTATRICEM*).

CHOSROES. Chosroes Persarum rex colli voluit ut deus, inde ejus currus pluvius, sed a Deo oculi fuit castigatus, XI, 290, 1.

CHRISMA. Chrisma conficitur ex oleo et balsamo, IX, 644, 2. Chrisma adhibebant Apostoli in confirmatione, XVIII, 197, 2.

CHRISTIANISMUS. Christianismus cur dicatur sors, XVII, 67, 1. Ejus quanta dignitas, 285, 1. Ejus antiquitas, XXI, 31, 2. Est professio sanctitatis, et vitae perfectae, et charitatis, et vitae celestis, IX, 109, 1; XVI, 40, 1; 181, 1; XX, 64, 1; 269, 1; 270, 1. Item castitatis, et est detestatio libidinis, XIX, 129, 1. Docet omnem puritatem et castitatem, XX, 164, 2 et seq. Quam sit ad mores immutandos potens, XI, 263, 2. Nihil docet turpis et absurdum, XX, 167, 1. Non adversatur

regimini politico, XV, 396, 1. Equat divites pauperibus, XX, 93, 2. In eo pauperes tenent primas partes, XIV, 506, 2. Est imitatio divinae naturae, VI, 178, 2; VIII, 72, 1; XVI, 48, 1; XX, 413, 1. Est imago crucis, XX, 346, 1. Ejus voluptas in quibus sita esset, XVII, 108, 2. Cur a multis vilipendatur, XX, 43, 1, 2.

Ejus gloria et officia, XVIII, 143, 1. Christianismus est opus arduum et magna Dei gratia ad eum opus est, XVI, 201, 2. Quid a nobis requirit, X, 663, 2. Nihil rodest se circumcidentibus, XVIII, 604, 1.

Christianismus fuit a Prophetis revelatus, eumque praedixerunt, et avidissime expectarunt, XX, 254, 1. Maxime viguit in Aegypto, XI, 321, 1. Adhuc florebit post caesum Antichristum, XII, 771, 1.

CHRISTIANI PRIMI. 4. Eorum sanctitas Christiani primi sanctissimi fuerunt, XI, 248, 1: *Consummatio abbreviata inundabit justitiam*. Eorum summa sanctitas, XX, 94, 2; 261, 2 et seqq.: *Secundum eum qui vocavit vos sanctum, et ipse in omni conversatione sancti sitis*. Sua sanctitate olim plurimos Gentiles convertebant, 332, 2: *Consentiam habentes bonam, ut in eo quod detrahitur vobis, confundantur*, XXI, 101, 2: *Et de throno dei procedebant fulgura, et voces, et tonitrua*.

2. Eorum religio. Erant velut religiosi, XX, 88, 2: *Si quis autem putat se religiosum esse, non refranans linguam suam... hujus vana est religio*. Religiosae vitae jecerunt fundamenta, XVII, 106, 2. Velabantur Deum in imagine colere, 327, 2: *Deus qui facit mundum, non in manufactis templis habitat, nec manibus humanis colitur*.

Eorum tria exercitia, XVII, 103, 1, 2 et seqq.: Erant autem perseverantes in doctrina apostolorum, et communicatione fractionis panis, et orationibus. Solebant canere hymnos anhelucanos, XII, 319, 1: *Consurge, lauda in nocte, in principio vigiliarum*, XIII, 395, 1: *Cum convenitis, unusquisque vestrum psalmm habet... Item per diem, 660, 1, 2: Loquentes vosmetipsos in psalmis, et hymnis, et canticis spiritualibus. Noctu orabant vigilantes*, XVII, 312, 1: *Media autem nocte, Paulus et Silas orantes, laudabant Deum*. Eorum zelus et fervor, 40, 2. Pro regibus infidelibus in mysteriis orabant, XIX, 194, 2: *Obsecro primum omnium fieri observationes... pro regibus, et omnibus qui in sublimitate sunt*. Lavabant manus aete orationem, 204, 2: *Volo viros orare in omni loco, levantes puras manus*. In concione et lectione sedebant, in oratione flectebant, XX, 103, 1: *Si introierit in conventum vestrum vir autem annulum habens in veste candida... et dispersit ei: Tu sede hic bene*.

Quotidie in Missa communicabant, XVIII, 347, 2: *Non potestis mensae Domini participes esse, et vobis deum adorare*. Maxime tempore persecu-

tionis, XIX, 518, 2. Unde Eucharistiam donum desiderabant, *ibid.*, XVIII, 347, 2. Eorum in communicando ritus, XVIII, 369, 2: *Cetera autem, cum venero, disponam*. Quos hymnos instituebat: ante sacram synaxim, 659, 2. Oscula iis usitata olim, maxime ante sacram communionem, 512, 2: *Salutate invicem in osculo sancto*, XX, 403, 1. Post Eucharistiam sumptam, hymnos canebant, XV, 562, 2: *Et hymno dicto, exierunt in montem Oliveti*. Eorum gaudium unde oritur: *Et frangentes circa domos panem cum exultatione*.

3. Eorum amor erga Christum. Eorum mira erga Christum dilectio fuit, XX, 252, 1: *In revelatione Jesu Christi, quem cum non videritis, diligitis*. Omnia sua cum fide Christo obtulerunt, imo vel oculos dedissent, si fieri potuissent, XI, 553, 2: *In carne candentibus notis Jesu nomen aut signum crucis curabant sibi inuri*, 541, 2: *Iste dicit: Domini ego sum... et hic scribet manus sua: Domino*, XXI, 163, 1: *Nolite nocere... quoadusque signemus servos Dei nostri in frontibus eorum*.

4. Quod persecutiones pro Christo passi sunt. Eorum pro fide constantia, XIX, 448, 2: *Alii vero ludibria experti... lapidati sunt, secti sunt, in occasione gladii mortui sunt*. De baptismo curebant ad martyrium, XI, 753, 2. Vitae suo prodigi, veram et aeternam expectabant in caelis, XVI, 176, 1: *Et vos similes hominibus expectantes dominum suum*. Christiani expositi in signum persecutionis, Job, 360, 2. Christiani Judaei bonis sunt spoliati, XVIII, 416, 1; 469, 1, 2. Suos semper contribules infensos habuere, *ibid.*. Christiani primi Jerusalem et Judaeae varie afflicti fuerunt, XIV, 161, 2: *Ex his plures occisi una cum S. Stephano Hierosolymis*, XVII, 487, 1; 489, 1: *Facta est autem in illa die persecutio magna in Ecclesia*. Juebantur autem praesides maledicere Christo, XVIII, 372: *Nemo in spiritu Dei loquens, dicit anathema Jesu*. Damnati magis gaudebant quam absoluti, XIX, 480, 1. Ad mortem damnati gratias agebant, Job, 142, 2: *Beatus qui corripitur a Deo: increpationem ergo Domini ne reprobes*.

Persecutiones christianis ab imperatoribus ethnicis videlicet. Christianorum persecutio ab imperatoribus illata describitur, *Psalm*, I, 285, 2 et seqq. Quare a Gentilibus persecutio premeretur, XVI, 574, 1 et seqq.: *Veni hora ut omnis qui interfecit vos, arbitretur obsequium se prestare Deo*. Iis quae crimina a Gentilibus impingentur, XX, 295, 1, 2: *Conversationem vestram inter gentes habentes bonam, ut in eo quod detrahet de vobis language de malefactoribus... glorificent Deum*. Fuerunt insimulati inobedientes erga reges, 296, 2: *Subjuncti igitur estote omni creaturae*, 357, 1. Iis aspersa labes quod principibus inobedientes essent, XVIII, 219, 1: *Omnis anima potestatis subditorum subdita sit*. Non erant adversarii Romae et Romanorum imperatorum, XXI, 324, 2. Infantium sanguinem bibere usi-

mulati sunt ab ethnicis, XVII, 303, 1. Christiani Romani primi vivebant in assidua persecutione, XVI, 201, 2. Christianos afflictos ex Diocletiano persecutione quomodo Deus per Constantinum imperatorem juverit, XIII, 319, 1. Ob peccata traditi sunt Decio et Valeriano tyrannis a Deo, 112, 2: *Tibi, Domine, justitia, nobis autem confusio faciei, sicut est hodie*, XIV, 590, 2. Eorum constantia contra Julianum imperatorem, XVIII, 323, 2. Urgente persecutione ex oriente et occidente, adiebant sepulcra Apostolorum, 16, 1.

5. Eorum dilectio erga proximum. Mire unanimis inter se fuerunt, XX, 321, 2: *In fide autem omnes unanimis... fraternitatis amatores*. Eorum amor et unio, XVII, 132, 1 et seqq.: *Multitudinis autem credentium erat cor unum et anima una*. Se appellabant mutuo fratres, 66, 2; 133, 1. Christiani viri olim fratres vocabantur, feminas sorores, XVIII, 206, 1; 209, 2; 243, 1; XIX, 243, 1; 379, 1. Hospitalitas eis erat in usu, XIX, 513, 1: *Hospitalitatem nobis obvisci*. Mira eorum hospitalitas, XX, 359, 2: *Hospitalis invicem sine murmuratione*. Mira eorum in martyres Christi causa victos, charitatis, XIX, 463, 1: *Nam et vincitis compassi estis*. In primitiva Ecclesia habebant omnia communia, XIV, 394, 2; XVII, 106, 2: *Et habebant omnia communia*.

6. Eorum paupertas, XV, 141, 1; XX, 44, 2: *Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua*, 102, 1: *Si introierit autem et pauper in sordido habitu*. Studiosiores fuerunt sanctitatis et paupertatis quam pompe et splendoris, I, 680, 1. Omnia sua vendebant et pretium redactum ad Apostolorum pedes ponebant, XVI, 172, 2. Cur sua venderent, XVII, 108, 1. Possessiones et substantias vendebant, Abdicabant rerum proprietatem et dominium, 143, 2. Car pauperatem amplecterentur, *ibid.* et seqq. Votum fecerunt paupertatis, 141, 2: *Et fraudavit de pretio agri*. Item castitatis et obedientiae, 142, 2 et seqq. Religiosae vitae jecerunt fundamentum, *ibid.*

7. Eorum mortificatio. Primorum Christianorum frugalitas in convivis, IV, 328, 2. Qualis eorum esset mensa, V, 250, 2. In agape sua lectionem sacram habebant, X, 149, 1. Item concertum musicum, *ibid.*. Finita mensa, orabant, 156, 1, 2. Eorum jejunium, XV, 128, 2; 245, 2: *Veniunt autem dies, cum auferetur ab eis sponsum, et tunc jejunabunt*. Usque ad vesperam jejunabant, XV, 225, 2. Post median noctem in die Paschae solvebant jejunium et laetitia signa dabant, 645, 2. Eorum xerophagia, XIII, 36, 2. Eorum puritas corporalis, IV, 343, 1.

8. Eorum obedientia. Quam essent Apostolis obedientes, XX, 250, 2: *Quasi filii obedientiae*. Non configurati prioribus ignorantia vestra desideris.

9. Quantus in eis amor veritatis, Eorum sinceritas, XX, 472, 1: *Vestram excito in communi-*

sione sinceram mentem. Mori malebant quam mentiri, vel semel, XVIII, 643, 1: *Propter quod deponebam mendacium, loquimini veritatem*.

10. Eorum usus carni. In cavernis subterraneis habitabant, IX, 490, 2. Caruere calceis, sed utinam pantibus, XV, 262, 2. Initio operis se cruce signabant, XVIII, 350, 2. In triduo passionis Christi strepitus edunt, IV, 388, 2. In sepeliendis mortuis effusas faciebant impensas, XVI, 622, 2. Ad sepulcra defunctorum epulas ponebant, X, 100, 2. Item ad sepulcra martyrum, *ibid.*. Osculo sancto se invicem salutabant, XV, 575, 1. Floribus coronari volebant, V, 349, 1; XII, 300, 2; XV, 610, 2; XXI, 114, 2. Quatuor ob causas istis coronis abstinabant, XI, 718, 2. Ritum coronandi mortuos repudiabant, quod nihil cum gentibus ipsum facientibus habere vellet commune, XII, 300, 2. Ordinandum nomina proponebant, XIX, 216, 1. Christiani sacerdotes in primitiva Ecclesia non radebantur, sed tondentur, cur: at jam nihil absurdi faciunt qui ad aliquid sacrum significandum caput radunt, XII, 834, 2. Taxantur Christiani primi quod deficiente luce acclamarent, ut ex hoc suo quasi animae deliquo ad se et lucis suae plenitudinem rediret, 68, 2; 69, 4. Christiani ditiores olim pauperes opprimentes trahebant eos ad tribunalia etiam infidelium iudicum, XX, 108, 2 et seqq.

11. Quid fecerint instante excidio Hierosolymae. Christiani Hierosolymitani urbis excidium evaserunt secedendo in urbem Pellam, VI, 416, 1; XV, 505, 1 et seqq.; XVII, 8, 1. Quando Hierosolymis fugere coeperint, XIII, 133, 1, 2. Christiani Judaei o Judaea fugientes per varias regiones dispersi erant, XX, 238, 1. Ab exteris juvabantur elemosinis quae exteri iis mittebant, XVIII, 253, 2.

CHRISTIANUS, I. D. FINITIO ET VARIA NOMINA. — Unde et ubi Christiani primum se dicit, XI, 752, 1: *Et servos suos vocavit nomine alio*. A gentibus perperam dicebantur Christiani, XVII, 250, 2: *Ita ut cognominarentur primum Antiochia discipuli, Christiani*. Quam nomen Christiani sit honorificum, 250, 2. Christiani nomen gloriosum est emptus, XVIII, 297, 1: *Empti estis pretio magno*. Christiani cur vocentur nomina, XXI, 69, 1: *Sed habes pauca nomina... qui non inquit auverunt vestimenta sua*. Unde dicit sunt fideles, et quando, XVII, 250, 1, 2. Quomodo vocentur a Paulo electi ad gratiam et sanctitatem, XVIII, 24, 1; XX, 632, 1. Cur dicantur sancti et justii, licet non sint, XI, 713, 1: *Populus autem tuus omnes justii, XIV, 546, 2; XVII, 224, 1: Factum est ut Petrus deveniret ad sanctos*. Vocazione sunt sancti, XVIII, 43, 1: *Omnibus qui sunt Romae, vocatis sanctis*. Cur dicantur discipuli, XVII, 225, 1. Dicuntur filii Novi Testamenti, et cur, 122, 1. *Vos estis filii Prophetarum et Testamenti*.

II. CHRISTIANORUM DIGNITAS, EXCELLENTIA, ET PRIVILEGIA EIS A DEO COLLATA. — Eorum quanta sit dignitas, XII, 447, 1, 2. Christianus minimus